

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

Grannsamverkan i Kungsmarken

Diarienummer B3.3-0350/2008

SLUTRAPPORT

2010-05-15

Av: Annelie Robertsson

Innehåll

Sammanfattning	3
Kartläggning	5
Syfte	5
Mål	5
<i>Effekt mål</i>	5
<i>Processmål</i>	6
Problem	6
<i>Projektets målgrupp</i>	6
Projektstruktur och organisation	6
<i>Tidplan</i>	7
Projektorganisation	7
<i>Styrgrupp</i>	7
<i>Projektgrupp</i>	7
<i>Projektledare</i>	7
<i>Referensgrupp</i>	7
<i>Mellanstadens Områdes Brå</i>	8
Genomförande	8
Trapphusträffar och Grannsamverkan	8
<i>Aktiviteter</i>	8
<i>Metod och material</i>	12
Ekonomisk redogörelse	12
Resultatbeskrivning/måluppfyllelse	14
<i>Effekt mål</i>	14
<i>Processmål</i>	15
Effekter	15
Slutord	17
Övertagande organisation	18
Bilagor	19

Handläggare

Annelie Robertsson

Datum

2010-05-15

Sammanfattning

Syftet med projektet var att stärka banden mellan de boende, att öka de boendes engagemang, känsla av delaktighet, social samhörighet och minska anonymiteten genom att fler lär känna varandra och projektet har på många olika sätt varit ett lyckat projekt.

Trapphusträffarna och grannsamverkansarbetet i Kungsmarken har ingått i ett större projekt vid namn Bo Bra projektet i Kungsmarken som i sin tur ingått i Hyresgästföreningens nationella satsning Uppdrag M.

Svarsfrekvensen i Karlskronahems undersökning har ökat från 40 % till 51 % och hyresgästernas svar på *"jag trivs bra i mitt bostadsområde"* har höjts från 2007 till 2009 på en 5 gradig skala från 4,0 till 4,2 i Månstenen och från 3,8 till 4,0 i Kristallen att jämföra med Marieberg som ökat från 3,8 till 4,0, Lyckeby från 4,2 till 4,3 och helheten som ökat från 4,1 till 4,2 hos samtliga Karlskronahems boende i Karlskrona.

På frågan om den upplevda tryggheten i Karlskronahems undersökning *"jag känner mig trygg i mitt bostadsområde"* är hyresgästernas svar stabilt i Kungsmarken med 4,0 på en 5 gradig skala för både 2007 och 2009 att jämföra med Lyckeby som minskat från 4,1 till 4,0 och Marieberg som ökat från 3,8 till 4,1 liksom helheten ökat från 4,0 till 4,1 hos samtliga Karlskronahems boende i Karlskrona.

Målet att öka den upplevda tryggheten har dock uppnåtts genom Polisen i Blekinges årliga trygghetsundersökning som visar att den upplevda tryggheten i Mellanstaden (Kungsmarken, Marieberg, Gullaberg) har ökat avsevärt för 2010 jämfört med föregående år. Den faktiska tryggheten har varit god i Mellanstaden under flera år. Den upplevda tryggheten har dock släpat efter, men enligt Polisen är den upplevda trygghetskänslan i Mellanstaden för första gången lika hög som i centrala Karlskrona.

Enligt Karlskronahem har skadegörelsen för Månstenen och Kristallen minskat från 503 811 kronor 2008 till 447 520 kronor 2009, vilket motsvarar 13 %.

Enligt uppgifter från Polismyndigheten i Blekinge har skadegörelsebrott minskat med 15 brott från 113 till 98 under tiden 2008-2009. Våldsbrotten har gått ner från 2008 till 2009 från 194 till 151. Även våldsbrotten utomhus har minskat med 5 brott från 34 mot 29. Tillgrepsbrotten har minskat med 20 % (547 mot 479) och inbrotten minskade med 57 brott i området (359 mot 294).

På frågan ”*jag har blivit utsatt för eller är rädd för inbrott*” i Karlskronahems undersökning är även här hyresgästernas svar stabilt i Kungsmarken med 4,3 på en 5 gradig skala för både 2007 och 2009 att jämföra med Lyckeby som ökat från 4,2 till 4,3 och Marieberg som ligger stabilt på 4,2 för 2007 och 2009 liksom helheten med 4,4 för samtliga Karlskronahems boende i Karlskrona.

Sammanlagt avsätter 47 kontaktpersoner 117 timmar/vecka för grannsamverkansarbetet. I Månstenen 51 timmar/vecka, Kristallen 18 timmar/vecka och i Västra Huset 48 timmar/vecka.

I Kungsmarken har 37 nya hyresgästgrupper bildats för att få fler hyresgäster att delta vid beslut om Kungsmarkens utveckling. 62 kontaktpersoner i 70 trapphus har organiserat sig genom att starta grannsamverkan i sitt trapphus.

Fyra nya nattvandningsgrupper började nattvandra i december 2009 i PBA´s regi.

Sedan 2007 nattvandrar fyra nattvandningsgrupper runt Karlskronahems fastigheter.

Förutom de 8 nattvandrargrupperna har kontakter knutits med fotbollsklubben Ankaret FK vars medlemmar under våren 2010 har anslutit sig till nattvandrarerna.

Den lokala föreningen Månkristallen har vid lokala förhandlingar gett hyresgästerna och kontaktpersonerna i trapphusen direkt demokrati, exempelvis rätten att själv få bestämma över sitt trapphus och gemensamma ytor.

Folkmängden har under projekttiden 2007-2009 ökat från 2221 personer till 2353 personer, vilket motsvarar en ökning på 6 %.

Kartläggning

Kungsmarken har länge lidit av ett oförtjänt dåligt rykte och kommuninvånare som inte bor i Kungsmarken har en bild av ett område med hög kriminalitet som är farligt att vistas i. En bild som undergrävs av media en längre tid.

Husen i Kungsmarken byggdes i mitten av 60-talet och benämns i folkmun som Karlskonas miljonprogramsområde. Ca 800 lägenheter som inryms i två fastigheter ägs av det kommunala bostadsbolaget Karlskronahem. Den tredje fastigheten med ca 400 lägenheter ägs av PG Ejendomme och förvaltas av PBA.

Folkpartiet genomförde en undersökning 2008 om bostadsområden som drabbats hårt av segregation och utanförskap och Kungsmarken hamnade på en 4:e plats i landet med 66,1 % arbetslösa.

Enligt Polismyndigheten i Blekinge län har 74 tillgreppsbrott, 101 våldsbrott varav 17 utomhus, 28 skadegörelsebrott och 2 tillgrepp i butik skett i Kungsmarken under 2008.

Karlskronahems bevakningsföretag har tagit emot 106 störningar under 2008 och 164 störningar under 2007 i Kungsmarken. Störningarna är inte konstaterade utan beräknat på antalet störningsrapporter som störningsjouren kört på.

Karlskronahems kostnader för skadegörelse under 2008 uppgick till 503 811 kronor.

Ett områdes Brå i Mellanstaden (Marieberg, Kungsmarken, Gullaberg) startade i mars 2007 med syfte att långsiktigt minska kriminalitet och missbruk samt underlätta integrationen för dem som bor och verkar i Mellanstaden. En åtgärdsplan togs fram där en av 15 åtgärder var att utveckla grannsamverkan.

Syfte

Syftet med projektet var att stärka banden mellan de boende, att öka de boendes engagemang, känsla av delaktighet, social samhörighet och minska anonymiteten genom att fler lär känna varandra.

Mål

Effektmål

Öka den upplevda tryggheten och engagemanget hos de boende i Kungsmarken.

Processmål

70 trapphuslistor sammanställs innehållande samtliga boende i Kungsmar-
marken.

Projektledare, förvaltare, Hyresgästföreningsrepresentanter samt trapp-
värdar rekommenderar och väljer ut 70 initiativtagande hyresgäster.

Projektledaren kontakter de 70 rekommenderade initiativtagande hyres-
gästerna.

De 70 initiativtagande hyresgästerna bjuder in samtliga hyresgäster i
trapphuset till en första träff.

En första trappusträff genomförs i minst 50 av 70 trapphus i Kungsmar-
ken.

Minst 30 kontaktpersoner röstas fram av de boende i sina respektive
trapphus.

Minst 30 kontaktpersoner, representanter från projekt- och styrgrupp
erbjuds grannsamverkansutbildning hos polis eller lokala BRÅ.

Minst 30 kontaktpersoner, representanter från projekt- och styrgrupp
deltar i ovanstående grannsamverkansutbildning

Representanter från styr- och projektgrupp samt valda kontaktpersoner
medverkar vid en av BRÅ anordnad metod- eller nätverksträff.

Problem

Kungsmar-
ken har länge lidit av ett oförtjänt dåligt rykte och kommunin-
vånare som inte bor i Kungsmar-
ken har en bild av ett område med hög
kriminalitet som är farligt att vistas i. En bild som undergrävs av media
en längre tid.

En bild som självklart påverkat de boende genom en känsla av otrygghet,
rädsla och skam.

Ett bostadsområde som drabbats hårt av segregation och utanförskap och
enligt Folkpartiets undersökning 2008 placerade Kungsmar-
ken på en 4:e
plats i landet med 66,1 % arbetslösa.

Projektets målgrupp

Målgruppen för projektet har varit alla boende i Kungsmar-
ken.

Projektstruktur och organisation

Projektet har i princip följt planerad tidplan med undantag för några må-
naders avvikelser.

En förfrågan skickades till Brå den 3 mars 2009 om förlängning av pro-
jektet för att kunna göra en utförligare utvärdering av grannsamverkans-
arbetet efter avslutade trappusträffar och inom den beviljade budgeten.
Förlängningen beviljades och projektet förlängdes från 2008-07-01—
2009-12-31 till 2008-07-01—2010-06-30.

Tidplan

	Planerat		Utfall	
	startdatum	slutdatum	startdatum	slutdatum
Planering	2008-06-01	2008-10-31	2008-07-10	2009-12-04
Genomförande	2008-11-01	2009-10-31	2008-08-28	2010-03-31
Överlämning	2009-10-31	2009-10-31	2010-04-01	2010-05-15
Utvärdering	2008-06-01	2009-12-31	2010-05-15	2010-06-30

Projektorganisation

Styrgrupp

Per Myrbeck	AB Karlskronahem, vd
Silla Odhnoff	Hyresgästföreningen Sydost, enhetschef
Magdalena Ellmén	Almi Företagspartner
Camilla Svensson	Karlskrona Nyföretagarcentrum

Styrgruppen har träffats 15 gånger. Under 2008 har styrgruppen träffats i princip en gång/månad för att sedan minskas ner till tre tillfällen under 2009. Styrgruppen har arbetat operativt i projektet.

Under projekttiden har AB Karlskronahem bytt vd. Även Hyresgästföreningen har haft ett byte av enhetschef.

Projektgrupp

Bengt Eriksson	AB Karlskronahem, förvaltare
Kerstin Johansson	Lokala hyresgästföreningen Månkristallen
Helge Johansson	Lokala hyresgästföreningen Månkristallen
Susanne Berg	Lokala hyresgästföreningen Västra Huset
Per Karlsson	PBA, förvaltare

Projektgruppen har träffats 9 gånger. Projektgruppen har tillsammans med projektledaren ansvarat för det löpande arbetet i projektet genom aktivt arbete i olika arbetsgrupper under genomförandefasen.

Under projekttiden har en förvaltare på PBA slutat och tre representanter från lokala hyresgästföreningen Månstenen och Kristallen fått andra uppdrag.

Projektledare

Annelie Robertsson	Hyresgästföreningen Sydost
--------------------	----------------------------

Referensgrupp

Projektet har fokuserat på att bygga nätverk med syfte att nå målen, se bilaga 1.

I nätverken har hyresgästföreningar, kyrkan samt andra religiösa grupperingar, folkbildning, skola, fritids, daghem, försvarsmakten, studenter, socialförvaltningen, BRÅ, polis, Migrationsverket, Boverket, Karlskrona kommun, landsting, näringsliv, arbetsförmedling, etniska föreningar, länsförsäkringar, räddningstjänst, svenska stölskyddsföreningen, trappvärdar/bovärdar i Kungsmarken.

Den planerade referensgruppen har fungerat som experter och medverkat vid utbildningstillfällen som utbildningsledare eller med material, men även operativt i grannsamverkansarbetet på ett eller annat sätt. Hittills har alla i referensgruppen utom Civilförsvaret medverkat.

Mellanstadens Områdes Brå

Ett områdes Brå i Mellanstaden startade i mars 2007 med syfte att långsiktigt minska kriminalitet och missbruk samt underlätta integration för dem som bor och verkar i Mellanstaden. En åtgärdsplan, se bilaga 2 har tagits fram, som följs upp kontinuerligt, och en av 15 åtgärder var att utveckla grannsamverkan. Representanterna i Mellanstadens Områdes Brå finns presenterade under rubriken referensgrupp och i nätverken. Mellanstadens Områdes Brå träffas varannan månad, men många har daglig kontakt.

Framförallt har representanter från fältgrupp, närpolis och förvaltare från Karlskronahems och PBA, som även ingår i Mellanstadens Områdes Brå, arbetat operativt med dokumentationen från trapphusträffarna, se bilaga 3.

Genomförande

Trapphusträffar och Grannsamverkan

Aktiviteter

Under tiden 1 juli till 20 augusti 2008 sammanställdes **70 trapphuslistor** av praktikant Ahmed Jafar Al Jaburi. Dessa har fungerat som underlag vid de två planeringsmötena gällande metod och material. Trapphuslistorna har använts av hälsokommunikatörerna¹ vid uppsökande verksamhet samt kontaktpersonerna tillsammans med hälsokommunikatörerna. En del trapphuslistor har reviderats av ansvarig kontaktperson.

Ett första planeringsmöte i AB Karlskronahems fastigheter gällande metod och material för grannsamverkan genomfördes den 10 juli 2008 tillsammans med boende, trappvärdar, förvaltare, representanter från lokal hyresgästförening och projektledaren och ett uppföljningsmöte hölls den

---

¹ Internationella Hälsokommunikatörer var ett utbildningsprojekt som startade 2006 med Primärvårdsförvaltningen som uppdragsgivare. Samtliga hälsokommunikatörer har invandrarbakgrund och kan informera om egenvård, tandhälsa, kommun-, stats- och landstingsinformation på olika språk. Projektet upphörde 2009 och många av hälsokommunikatörerna är idag arbetslösa.

30 september. Här rekommenderades och föreslogs **50 initiativtagande hyresgäster**.

Det hölls ett likvärdigt planeringsmöte den 12 augusti 2009 med representanter från lokal hyresgästförening i Västra Huset. Dessa föreslog **29 initiativtagande hyresgäster** till trapphusträffarna i PG Ejendommens fastighet Västra Huset.

Projektledaren kontaktade 17 föreslagna hyresgäster i Månstenen, 15 i Kristallen och 15 i Västra Huset. Talat om att de är rekommenderade och föreslagna och av vem och förklarar sitt ärende. I en del fall har hyresgästen nekat och rekommenderat någon annan. Endast i en trappuppgång har projektledaren blivit illa bemött. Datum, tid och plats har bokats in för trapphusträffarna. Därefter har projektledaren träffat samtliga initiativtagande hyresgäster en och en, informerat om grannsamverkan, syftet med trapphusträffen samt lämnat över inbjudningskort, se bilaga 4 samt grannsamverkansmaterial.

47 initiativtagande hyresgäster, och projektledaren vid två tillfällen, har knackat dörr i sitt trapphus och bjudit in till trapphusträffar. 6 initiativtagande hyresgäster valde att bjuda hem sina grannar till sig, studentvärden valde att bjuda in studenterna i port 69-71 till deras gemensamhetsrum. Militären som hyr 5 trapphus 77-85 har fått information av projektledaren till sin kontaktperson som har delat ut 150 grannsamverkansbroschyrer. Övriga 43 trapphusträffar har genomförts i trapphusen.

12 **trapphusträffar** i 20 trappuppgångar (A, B) genomfördes under hösten 2008.

Projektledaren deltog på ett seminarium i Malmö om grannsamverkan i december 2008. Ett metodseminarium för de som erhållit bidrag från BRÅ arrangerades i Södertälje i januari 2009. Projektledare och förvaltare deltog.

22 trapphusträffar i 35 trappuppgångar genomfördes under våren 2009 och 15 trapphusträffar i 14 trappuppgångar under hösten.

Grannarna har infunnit sig i trapphusen med något att sitta på (pall, köksstol, rullator, filtar) och träffarna har varit välbesökta och trevliga.

Projektledaren har informerat hyresgästerna om grannsamverkan, hur man kan hjälpas åt i trappen med enkla saker och tips. Att trygghet handlar mycket om att veta vem som bor i trappen, våga fråga de människor som vistas i trappen men man inte känner igen, att många vakande ögon är bättre än två. På trapphusträffarna har allt från 5-21 hyresgäster medverkat. Åldern har varit skiftande från 1-90 år, såväl barn, ungdomar, vuxna, kvinnor, män och med olika etnicitet har kommit. Förutom grannsamverkansmaterialet har projektledaren låtit de boende diskutera och komma med förslag på post-it-lappar (framtidswerkstad/brainstorming) vad de vill förändra, förbättra eller utveckla i trapphuset, på gården eller Kungsmarken rent generellt. I de fall man inte ville skriva själv, skrev projektledaren ner hyresgästernas synpunkter. Detta har dokumenterats av projektledaren, se bilaga 3. Dokumentationen har förmedlats direkt till

fältgruppen, närpolis och förvaltaren. Rena felanmälningar har åtgärdats direkt, fältgruppen och närpolisen har kunnat agera i de fall där de ansett att de bör ingripa. I övrigt har nämnda parter fått kännedom om viss problematik som man inte tidigare känt till. Problematiken och önskemålen har i vissa fall varit likartade. Många goda idéer och förslag har kommit fram.

Målen i trapphusen se bilaga 5, som är lika för alla trapphus (Botkyrkamodellen) har ofta skapat diskussioner, varpå framtidsverkstad/brainstorming har varit en utmärkt metod att fånga upp alla tips, idéer eller problem som hyresgästerna påtalat. Det har inte varit självklart att alla som medverkat har skriver på målen. I genomsnitt är det mindre än hälften. En del äldre personer är rädda för att skriva på. Även många av våra nysvenskar avstår från att skriva på målen.

I de flesta fall har hälsokommunikatörerna redan varit hemma hos familjerna och informerat dem om grannsamverkan på deras språk, hur man förhindrar brott eller vad de ska göra om det inträffat. Att närpolis och socialtjänstemän finns i området och att man vid akuta situationer ringer 112 direkt. Ska man resa iväg är det bra att lämna nyckel till någon som man litar på för att kolla lägenheten och vattna blommorna. De har också tipsat om hur viktigt det är med en hemförsäkring. Mer och mer har våra nysvenska familjer börjat delta på framtidsverkstaden/brainstormingen och då har de fått hjälp med språket av någon god vän som de tagit med sig eller genom hälsokommunikatörerna. Fyra hälsokommunikatörer har sammanlagt arbetat 106 timmar med uppsökande verksamhet. De största språkgrupperna i Kungsmarken är arabiska, somaliska, rumänska, bosniska, serbokratiska, engelska, spanska, tyska, persiska, ryska, albanska, tjetjenska.

Den somaliska gruppen är fortfarande svår att nå. Språkmässigt klarar den arabisktalande kommunikátören det, men det är svårt att samla gruppen. En nybildad somalisk förening finns och ingår i föreningsrådet som totalt består av 11 föreningar i Kungsmarken. Samarbetet med deras ordförande är bra, men kvinnorna har inte velat delta i aktiviteterna. Sammanlagt har ett tjugotal somaliska kvinnor närvarat vid tre olika trappusträffar, men ingen har varit intresserad av att ta på sig något ansvar.

Trappusträffen har genomförts i genomsnitt på 2 timmar, men i vissa fall har det tagit upp till 3,5 timmar.

62 kontaktpersoner har valts och organiserat sig genom att starta grannsamverkan i sitt trapphus under projektiden. I 28 fall har hyresgästerna valt den initiativtagande hyresgästen att bli kontaktperson för trapphuset, 16 valde någon annan, 4 trapphus valde ingen alls. 13 trapphus har mer än en kontaktperson, se bilaga 6.

Samtliga kontaktpersoner, hälsokommunikatörer, trappvärdar, bovärd och förvaltare har erbjudits utbildning steg 1 i grannsamverkan av polis,

räddningstjänst och försäkringsbolag vid tre tillfällen. 64 personer av 76 inbjudna (84 %) har medverkat.

Två fortsättningsträffar har skett tillsammans med fältgruppen och närpolis i Kungsmarken samt en workshop för kontaktpersonerna under våren 2009. Sammanlagt har 126 personer deltagit vid utbildningstillfällena.

Syftet med workshopen var att kontaktpersonerna skulle arbeta vidare med de idéer och tankar som kom fram vid deras trappusträffar. 5 stationer med representanter från Karlskronahem, Hyresgästföreningen Månstenen, ABF, hälsokommunikatörerna och fältgrupp/närpolis hjälpte kontaktpersonerna att prioritera och bocka av vad som gjorts, vad som stod på tur och vad som var viktigt att göra. 20 trapphus från Månstenen och Kristallen var representerade av totalt 56, varav trapphus tillhör militären, 2 är tomma, 4 har inga kontaktpersoner, 4 hade lämnat förhinder och 4 kom aldrig.

En ny workshop kommer att genomföras för det Västra Huset under 2010. Nya kontaktpersoner och de som inte kunde närvara på den förra kommer att bjudas in. Troligtvis kommer även entreprenörer som sköter skötseln i Kungsmarken, såsom Riksbyggen och Samhall, att bjudas in som representanter för stationerna till workshopen.

Ambitionen, men inte processmålet, var att tre trappusträffar/trapp skulle genomföras under projektiden. Informationen har kontaktpersonerna fått vid utbildningstillfällena och vid den första trappusträffen. Istället för att kalla till en ny trappusträff har i princip alla kontaktpersoner (utom 3) valt att knacka dörr och informera sina grannar en och en. Många kontaktpersoner har hälsat nya hyresgäster välkomna och informerat om grannsamverkan, men vid en återträff som genomfördes den 17 mars 2010 framkom det att kontaktpersonerna i trapphusen har svårt att skilja på sina arbetsuppgifter och de uppgifter som trappvärdarna som avlönas från Karlskronahem har. Detta har gjort att många kontaktpersoner inte vill hälsa nyinflyttade välkomna, dels för att inte göra sig ovän med trappvärdarna och dels för att inte göra dennes jobb. En uppgift som trappvärdarna kanske ändå inte har gjort, beroende på enligt trappvärdarna svårästa in- och utflytningslistor från Karlskronahem.

Tillsammans med NBV och ABF har ett antal studiecirkelar startat igång bland de boende i Kungsmarken och fyra nya nattvandrargrupper i Västra Huset har bildats. 19 nya nattvandrare av totalt 22 fick utbildning den 10 december 2009 av närpolischef, fältgrupp, närpolis och nattvandrare från Karlskronahem.

Nattvandrarna och fältgruppen fick under våren 2010 en utbildning i Hjärt- och lungräddning i samarbete med ABF. Den 2 februari deltog 8 personer och den 1 mars deltog 11 personer.

En träff med Migrationsverket utifrån de synpunkter som framkom från kontaktpersonerna på workshopen har riktad information skett i vissa trapphus liksom boendeinformation via föreningsrådet.

En trygghetsvandring genomfördes tillsammans med polis, socialtjänst, Hyresgästföreningen, hyresgäster, Karlskronahem, Tekniska förvaltningen samt lokala Brå i Kungsmarken den 25 september 2007. Reflektioner, åtgärder och resultatet av trygghetsvandringen finns att läsa i bilaga 12.

Ett områdes Brå i Mellanstaden bildades i juni 2007. En åtgärdsplan har tagits fram för trygghetsarbetet i Mellanstaden och gruppen har träffats och fortsätter att träffas ca en gång i kvartalet, se bilaga 3.

Den 4 februari informerade lokala företrädare från hyresgästföreningen Månkristallen samt kontaktpersoner i trapphusen om grannsamverksarbetet i Kungsmarken hyresgäster, polis och bostadsbolaget Stångåstaden i bostadsområdet Berga i Linköping.

Metod och material

Trapphusträffarna om grannsamverkan har genomförts så som det beskrivits i ansökan under rubriken kartläggning.

Det material som använts på trapphusträffarna är i huvudsak broschyren om grannsamverkan på 10 språk från SFF samt tipslappar som kopierats från Grannsamverkanspärmen.

Under utbildningstillfällena har varje kontaktperson erhållit en grannsamverkanspärm, idéskrift 6 - Grannsamverkan från Brå samt eget material från föreläsarna.

Två märkpenor, som förvaras på projektkontoret, har köpts in som hyresgästerna kan låna för att märka upp sina inventarier med.

Under våren 2010 har skyltar satts upp i trapphusens anslagstavlor med kontaktpersonernas namn och lägenhetsnummer. Detta görs när alla hyresgäster i sina respektive trapphus har fått information, broschyr och träffat sin kontaktperson.

Skyltarna i området kommer att sättas upp under försommaren tillsammans med polis och kontaktpersoner.

Ekonomisk redogörelse

Personalkostnaderna för grannsamverkansarbetet och trapphusträffarna, som varit en av fem delprojekt i Bo Bra projektet i Kungsmarken, har projektledaren avsatt minst 25 % och förvaltaren på Karlskronahem minst 10 % av sin ordinarie arbetstid. Personalkostnaderna har inrymts i ordina-

rie tjänster. Utdrag från huvudbok finns för projektledarens tjänst, se flik 18.

Fyra hälsokommunikatörer har varit timanställda för grannsamverkansarbetet med uppsökande verksamhet och även närvarat vid vissa trapphusträffar med totalt 106 timmar, verifikationer se flik 18.

Brå centralt beviljade Hyresgästföreningen Småland-Blekinge (numera Hyresgästföreningen Sydost) 141000 kronor i ekonomiskt stöd den 28 oktober 2008.

39281 kronor har förbrukats under tiden 080701—090531, se ekonomisk redovisning i delrapport Grannsamverkan i Kungsmarken, bilaga 7. Blå siffror i tabellen nedan.

Totalt inklusive utvärdering har 104842 kronor förbrukats, se verifikationer och huvudboksutdrag från Jeeves under flik 18 och lila siffror i tabellen nedan.

Karlskronahem och PBA har tillhandahållit kostnadsfria lokaler för utbildningsträffar, workshops och uppföljningsträffar. Karlskronahems lokal har även fungerat som projektkontor. Kostnaden för lokalerna har uppskattats till 41000 kronor (verifikation flik 18) respektive 25700 kronor/helår.

ABF har subventionerat hjärt- och lungräddningsutbildning för kontaktpersoner med 363 kronor, se verifikation flik 18. Fältgruppen betalade sin utbildning i hjärt- och lungräddning själv. ABF har även tillhandahållit kostnadsfri litteratur till två studiecirkel.

Grannsamverkan i Kungsmarken Aktiviteter/Insatser	2008	2009	2010
49 trappusträffar	1873	884 1829	
Grannsamverkansmaterial, litteratur, kopieringskostnader		6244 8273	12600
Utbildning, kontaktpersoner, Metod- och nätverksträffar	6605	1989 1224 790	394 3238
Tolkkostnader/kommunikatörer, uppsökande verksamhet		20896 9203	
Utvärdering			28800
		30803 <u>20529</u>	
Totalt: 104842 kronor	8478	51332	45032

Övriga finansiärer	2008	2009	2010
Projektledartjänst 25 % Hyresgästföreningen Sydost	66000	133000	66000
Förvaltartjänst 10 % Karlskronahem	26000	53000	26000
Lokalkostnad, Karlskronahem 13771 kr/månad x 12 x 25%	20500	41000	20500
Lokalkostnader, PBA, Västra Huset Hyresgästföreningens fritidslokal		25700	
ABF, föreläsningar/utbildningar, litteratur			263
Totalt: 477963 kronor	112500	252700	112763

Resultatbeskrivning/måluppfyllelse

Effektmål

Målet att öka den upplevda tryggheten har uppnåtts genom Polisen i Blekinges årliga trygghetsundersökning som visar att den upplevda tryggheten i Mellanstaden har ökat avsevärt för 2010 jämfört med föregående år. Den totala problembilden har minskat från 2,33 till 1,91 och polisen menar att kommunens och polisens prioriteringar fått stort genomslag i form av låg grad av trafikproblem, låg utsatthet för stöld och skadegörelse, låg allmän oro för bostadsinbrott samt väldigt många som är nöjda med polisens lokala arbete, se bilaga 13.

Den faktiska tryggheten har varit god i Mellanstaden under flera år. Den upplevda tryggheten har dock släpat efter, men enligt Polisen är den upplevda trygghetskänslan i Mellanstaden för första gången lika hög som i centrala Karlskrona.

I Karlskronahems undersökning på frågan om den upplevda tryggheten *"jag känner mig trygg i mitt bostadsområde"* är hyresgästernas svar stabilt i Kungsmarken med 4,0 på en 5 gradig skala för både 2007 och 2009 att jämföra med Lyckeby som minskat från 4,1 till 4,0 och Marieberg som ökat från 3,8 till 4,1 liksom helheten ökat från 4,0 till 4,1 hos samtliga Karlskronahems boende i Karlskrona.

Engagemanget hos de boende i Kungsmarken har mäts och visar på en ökning med 117 timmar/vecka hos kontaktpersonerna.

40 telefonintervjuer har genomförts under april 2010 av för tillfället totalt 47 aktiva kontaktperson i Kungsmarken genom att fråga dem hur mycket

tid de avsätter per vecka för gransamverkansarbetet. Svartalternativen har varit allt från 1 timme/dag till 10 timmar/månad eller ingen tid alls.

Sammanlagt avsätter kontaktpersonerna 117 timmar/vecka för gransamverkansarbetet. I Månstenen 51 timmar/vecka (18 personer), Kristallen 18 timmar/vecka (11 personer) och i Västra Huset 48 timmar/vecka (18 personer).

Processmål

Samtliga 9 processmål är uppnådda;

70 trapphuslistor har sammanställts.

79 initiativtagande hyresgäster valdes ut på rekommendation av trappvärdar, hyresgästföreningsrepresentanter och förvaltare. Projektledaren har kontaktat 47 av dessa (17 i Månstenen, 15 i Kristallen och 15 i Västra Huset) och **47 trapphusträffar** har genomförts i 63 trapphus.

62 nya kontaktpersoner har röstats fram av de boende i sina respektive trapphus.

62 kontaktpersoner samt 10 representanter från projekt- och styrgrupp, 6 hälsokommunikatörer och 3 trappvärdar har **erbjudits gransamverkansutbildning** hos polis, räddningstjänst och försäkringsbolag och **64 personer har deltagit**.

Representanter från projektgruppen har medverkat vid en av BRÅ anordnad **metodträff den 21-22 januari 2009** och en **nätverksträff den 22 april 2010**.

Den 30 april 2010 fanns 47 aktiva kontaktpersoner, se bilaga 6, av tidigare 62 kontaktpersoner.

I Månstenen och Västra Huset har gransamverkansarbetet fungerat bra. I de fall kontaktpersonen inte har orkat eller har flyttat har de själva ordnat en ny kontaktperson (7 av 7) och meddelat till projektledaren. I Månstenen finns minst en kontaktperson/trapp och representativiteten är bra både utifrån kön och etnicitet.

I Västra Huset saknas det kontaktpersoner för 2 trapphus. Även här är representativiteten bra utifrån kön och etnicitet, men däremot är det inte lika självklart att ordna en ny kontaktperson till trappen vid flytt (1 av 2). I Kristallen har gransamverkansarbetet inte fungerat lika bra. 8 trapphus saknar kontaktperson, 2 trapphus är tomma och militären med sina 5 trapphus är en egen isolerad enhet. Dessutom har färre kontaktpersoner från Kristallen närvarat vid utbildningstillfällena.

Effekter

Nedan redovisas Karlskronahems statistik över störningsrapporter som störningsjouren kört på för fastigheterna Månstenen och Kristallen från 2005-2009. Avser alla störningar, inte bara konstaterade.

2005	2006	2007	2008	2009
118	143	164	106	110

PBA´s statistik över störningsrapporter som Creab kört på är ca 100/år, varav hälften beror på störningar pga hög musik.

Störningarna har minskat med 35 % respektive 32 % under projekttiden i Karlskronahems fastigheter Månstenen och Kristallen.

I PBA´s fastighet Västra Huset har inte samma typ av statistik förts varpå något resultat är svårt att utläsa.

Enligt Karlskronahem har skadegörelsen för Månstenen och Kristallen minskat från 503 811 kronor 2008 till 447 520 kronor 2009, vilket motsvarar 11 %. Tidigare års statistik är missvisande eftersom skadegörelsen på hissar och dylikt registrerades som reparationer istället för skadegörelse.

PBA kunde tyvärr inte få fram någon kostnad för skadegörelse avseende Västra Huset.

Enligt uppgifter från Polismyndigheten i Blekinge har skadegörelsebrott minskat med 15 brott från 113 till 98 under tiden 2008-2009, se bilaga 9. Våldsbrotten har gått ner från 2008 till 2009 från 194 till 151. Även våldsbrotten utomhus har minskat med 5 brott från 34 mot 29. Tillgrepsbrotten har minskat med 20 % (547 mot 479) och inbrotten minskade med 57 brott i området (359 mot 294).

På frågan ”*jag har blivit utsatt för eller är rädd för inbrott*” i Karlskronahems undersökning är hyresgästernas svar stabilt i Kungsmarken med 4,3 på en 5 gradig skala för både 2007 och 2009 att jämföra med Lyckeby som ökat från 4,2 till 4,3 och Marieberg som ligger stabilt på 4,2 för 2007 och 2009 liksom helheten med 4,4 för samtliga Karlskronahems boende i Karlskrona.

På frågan ”*jag trivs bra i mitt bostadsområde*” i Karlskronahems undersökning till hyresgästerna har svarsfrekvensen i Kungsmarken ökat från 2007 till 2009 från 40 % till 51 %. Hyresgästerna i Månstenen svarade på en femgradig skala 4,0 2007 och 4,2 2009, vilket motsvarar en positiv höjning med 5 %. Hyresgästerna i Kristallen svarade 3,8 2007 och 4,0 2009, vilket motsvarar en positiv höjning med 6 %.

Att jämföra med Marieberg som svarade 3,8 2007 och 4,0 2009, Lyckeby ökat från 4,2 till 4,3 och helheten som ökat från 4,1 till 4,2 hos samtliga Karlskronahems boende i Karlskrona.

Många hyresgäster har varit engagerade i projektet och totalt i Kungsmarken har 534 kvinnor och 514 män kommit till tals och fått kunskap om hur de kan påverka samt engagera sig på trapphusträffarna, se bilaga 9. 37 nya hyresgästgrupper har bildats för att få fler hyresgäster att delta vid beslut om Kungsmarkens utveckling. 62 kontaktpersoner i 70 trapphus har organiserat sig genom att starta grannsamverkan i sitt trapphus. 4 nya nattvandningsgrupper med hyresgäster startade igång i december 2009 för Västra Huset och i PBA´s regi.

I Karlskronahems regi finns sedan 2007 redan fyra aktiva nattvandningsgrupper som rör sig i området nattetid. Under våren 2010 har fotbollsspe-

larna i Ankaret FK börjat trivselvandring i Kungsmarken. Ett initiativ som tagits fram gemensamt av Ankaret, Hyresgästföreningen, nattvandrarerna och Karlskronahem.

Antalet aktiva hyresgäster har ökat i Kungsmarken med 350 % (150) från 43 till 193 personer, se bilaga 8, 10.

Hyresgästföreningen Månkristallen har förhandlat fram direktdemokrati för varje trapphus där hyresgästerna själv får bestämma över sina allmänna utrymmen, se bilaga 8, 10.

Ur ett jämställdhetsperspektiv finns det ungefär lika många intresserade kvinnor (379) som intresserade män (377) men fler aktiva kvinnor (47) 60 % än aktiva män (32) 40 % i hyresgästgrupperna, se bilaga 8, 10.

Slutord

Metoden med trapphusträffar har varit resurskrävande, men framgångsrik. Att dela upp stora hus i små enheter har skapat en vi-känsla och engagemanget och ansvaret har ökat bland de boende för sitt trapphus.

Anonymiteten har minskat, de boende hälsar glatt på varandra, håller upp ytterdörren och pratar till varandra och inte om varandra.

Den sociala kontrollen har ökat, att hitta på dumheter gör man inte längre i Kungsmarken, för det är alltid någon som kan se.

Media har hjälp till att förändra bilden och den samlade bilden om Kungsmarken 2010 är att det finns möjligheter och inte hinder.

Att projektledaren och hälsokommunikatörerna har varit kvinnor kan ha spelat en avgörande roll. I den uppsökande verksamheten fanns en manlig hälsokommunikatör. Han kände sig ofta obekvämt och bevakad vid samtalen med familjerna och blev aldrig insläppt utan att en annan man fanns med. Vid en trapphusträff påtalade en nysvensk man att boendefrågor i vissa kulturer anses som typiska kvinnofrågor.

Det är också möjligt att fördelningen mellan kvinnor och män i arbetsgrupperna och delprojektgrupperna hade sett annorlunda ut om projektledaren och kommunikatorerna hade varit övervägande män.

Språket är till viss del fortfarande ett hinder. Men kontaktombuden i trapphusen vet vem de ska fråga för att få hjälp och hyresgästerna vet vem de ska prata med om de behöver hjälp. Vilket kan vara en bidragande orsak till att skadegörelsen minskat.

Utan hälsokommunikatorerna från landstingsprojektet Esmec, som informerat om grannsamverkan och framförallt varit goda förebilder, hade projektet inte nått ut till de boende och de olika etniska föreningarna, och fått dem att vilja engagera sig.

Karlskronahem har märkt stora fördelar med främst nätverket med polis, fältgrupp, kyrka med flera. Att kunna diskutera händelser som skett i området, typ skadegörelse, och många gånger kunnat ringa in förövare med hjälp av uppgifter från polis, fastighetsägare, skola och fältgrupp har visat sig effektivt. Det har också skapat samordningsvinster och en annan förståelse mellan olika deltagare. Grannsamverkansarbetet har fallit väl ut och kontaktombuden skulle kunna finnas som en spelbricka i samarbetet i framtiden.

Övertagande organisation

Grannsamverkansarbetet och trapphusträffarna har gett ringar på vattnet och kommer att fortsätta inom allmännyttans fastigheter i Karlskrona i samverkan med Hyresgästföreningen. Två nya bostadsområden har diskuterats och trapphusträffar med grannsamverkansinformation har redan påbörjats i fyra trapphus under april och maj månad 2010 i bostadsområdet Marieberg.

P.g.a. mindre trevliga ungdomsgång på Älgbacken i Ronneby har ett nätverk börjats bygga upp med aktörer från polis, bostadsbolag, skola, gruppboende, social, fältgrupp, hyresgästförening och kommunikatörer. En första trapphusträff genomförs på Älgbacken den 19 maj 2010.

I Kungsmarken kommer projektledaren genom 35 % av sin tjänst stötta vissa grupper som byggts upp under projekttiden såsom grannsamverkansarbetet och kontaktombuden i trapphusen, föreningsrådet och koloniföreningen.

En projektgrupp hos Hyresgästföreningen Sydost har arbetat med implementeringen av Uppdrag M regionalt under 2009 med syfte att tillvarata den metodkunskap som utvunnits. Arbetsmetoden och modellen med trapphusträffar och information om grannsamverkan som korsbefruktats med en mindre framtidsverkstad har exporterats till projektet Bo Bra Berga i Linköping .

Bilagor

Bilaga 1 - Nätverkskarta

Bilaga 2 – Åtgärdsplan Områdes BRÅ Mellanstaden

Bilaga 3 – Trapphusdokumentation trapphus nr 7 - 113

Bilaga 4 – Inbjudan

Bilaga 5 – Mål för trapphusen

Bilaga 6 – Kontaktombud Månstenen, Kristallen, Västra Huset

Bilaga 7 – Delrapport Grannsamverkan i Kungsmarken

Bilaga 8 – Uppföljningsrapport 5, Uppdrag M, Region Sydost

Bilaga 9 – Polismyndigheten i Blekinge, KUT analys

Bilaga 10 – Slutrapport Bo Bra projektet i Kungsmarken

Bilaga 11 – Power Point presentation Bo Bra projektet/Grannsamverkan

Bilaga 12 – Trygghetsvandring Kungsmarken

Bilaga 13 – Polismyndigheten i Blekinge, Trygghetsundersökning

Flik 18 – Utdrag från huvudbok Jeeves samt verifikationer

Utvärdering av projektet ”Grannsamverkan i Kungsmärken ”

Diarienummer B3.3-0350/2008

Författare: Cecylia Amanowska, Hyresgästföreningen Sydost

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Sammanfattning	3
Introduktion	6
<i>Projektet "Grannsamverkan i Kungsmarken"</i>	<i>6</i>
Utvärderingen - frågor, metod och material	6
<i>Frågor</i> 6	
<i>Genomförande av intervjuer</i>	<i>7</i>
<i>Avgränsning</i>	<i>7</i>
<i>Material</i> 7	
<i>Projektresultat</i>	<i>8</i>
<i>SWOT analys</i>	<i>10</i>
<i>Avslutningsanalys</i>	<i>12</i>
<i>Referenser</i>	<i>13</i>
Bilagor 14	
<i>Bilaga 1 – Intervjufrågor och svar</i>	<i>14</i>

Sammanfattning

Projektet "Grannsamverkan i Kungsmarken" har haft till syfte att stärka banden mellan de boende, öka deras engagemang, känsla av delaktighet och minska anonymitet. Effektmålen som sattes syftade till att öka den upplevda tryggheten och engagemanget för att verka brottsförebyggande. Processmålen gick ut på att metodiskt informera alla boende i Kungsmarken genom träffar i trapphusen. För att nå till så många som möjligt och fördela arbetet hade man också som mål att varje trapphus skulle ha sin kontaktperson som vidare skulle vara länken till övriga hyresgäster i trapphuset.

Genom utvärderingen belyses i huvudsak hur väl projektet har utfallit i sin helhet med betoning på processmålen. Effektmålen har till störst del redovisats i slutrapportens bilagor, det vill säga trygghetsmätningar (Polisen) och nöjd kund index mätningar (Karlskronahem AB).

Avgränsningen för utvärderingen ligger i att kontaktombuden för trapphusen har inte intervjuats alls. Det innebär att man i det här fallet avstått från att göra en kvantitativ och möjligtvis än mer djupgående utvärdering kring just deras syn på projektet. Istället ligger fokus på en kvalitativ utvärdering av processen och till viss del effekterna. Kontaktombudens engagemang har tolkats in genom att de ingår i den grupp hyresgäster som har svarat på frågor i enkäter rörande trygghet samt varit delaktiga i direktdemokratiutveckling genom trapphusträffar. Med andra ord är de en del av statistiken och mätningar som bland annat utförts av Karlskronahem AB (nöjdkundindexmätning) och Polisen (trygghetsmätning).

Sammanfattande projektanalys

Projektets styrkor enligt projektledarens slutrapport samt intervjusvaren ligger i att projektet har haft genomarbetade, tydliga och självklara mål. Det har varit ett enkelt sätt att jobba på, man har inte kommit med pekpinnar utan med nyttig information som var och är angelägen för invånarna i deras brottsförebyggande arbete i Kungsmarken men också för känslan av delaktighet i sitt bostadsområde.

Metoden för att komma fram till målen har varit resurskrävande i form av tid, samtidigt har det varit det enda sättet för komma i kontakt med så många av de boende som möjligt. För att överbrygga språkhindren har man nyttjat landstingets hälsokommunikatörer som verkligen kom till pass i en stadsdel där över minst 70 % av invånarna har utländsk bakgrund och talar andra språk än svenska till vardags.

För många deltagande aktörer (organisationer och myndigheter) har det uppbyggda nätverket med hyresgäster och andra personer med bra lokalkännedom blivit ovärderligt i deras fortsatta arbete. I det fallet handlar det inte bara om förvaltarskap och att tillgodose hyresgästernas önskemål genom direktdemokrati som kom av trapphusträffarna. Utan även om att känna människor på ett helt annat plan än tidigare. Polisen har haft stor nytta av att få veta saker kopplade till deras arbetsområde genom direkt kontakt och sanningsenliga åsikter. De har också uppskattat att det är just de boende själva som har varit delaktiga i förändringsprocessen och gjort det stora arbetet genom att ha utgått från sig själva.

Den mest grundläggande styrkan i projektet har legat i en engagerad projektgrupp och projektledare samt det stöd som fanns och finns ännu från styrgruppen med representanter från

bostadsföretagen, Hyresgästföreningen m.fl.¹ Projektet tycks ha pågått under en rimlig tid. Man valde att be om förlängning på ett halvår bl.a. i syfte att göra en utvärdering, vilket också beviljades och rymdes inom den beräknade budgeten. Projektledaren finns fortfarande som stöd till kontaktombud i Kungsmarkens trapphus.

Svagheter och hoten för projektet har och ligger fortfarande i att varje trapphus har sina förutsättningar och olika engagemangs grad som man får arbeta efter. Det kan man dessvärre inte påverka så mycket, möjligtvis kan man idogt lägga ännu mer tid för att nå ut till fler människor, eventuella nya hyresgäster. Projektet har trots det bemöts väl av hyresgästerna till nästan hundra procent. Att det har krävts mycket tidsresurser framgår tydligt och kan uppfattas som något negativt. Särskilt om projektets arbete och framgång är avhängigt en väldigt driven projektledare och framförallt projektgrupp som inte har heltidssysselsättningen.² Sådana förutsättningar är inte alltid fallet i projekt rent generellt. Det hade kunnat medföra att projektet hade blivit än mer förlängt eller att man inte hade hunnit med alla momenten. De rådande förutsättningar har naturligtvis gett projektet vissa förmåner och kanske en säregen ställning.

Det framgår att de intervjuade personer hade velat ha ett större engagemang från sina organisationer, trapphus och områden och kanske mer avlastning i arbetet rent generellt. Det hänger ihop med det faktum att de två inblandade bostadsföretagen har gett olika mycket resurser vilket ger avtryck i hur involverade och stöttade de hyresgäster som inte tillhörde det mer stöttade företagens bestånd kände sig. De två olika lokala Hyresgästföreningar har också varit mer och mindre inblandade i projektet, gissningsvis på grund av den sneda resursfördelningen från bostadsföretagen. Det framgår dock inte riktigt varför den ena lokala Hyresgästföreningen framstår som mindre engagerad än den andra, och den delen har inte undersökts vidare i utvärderingen.

Den ekonomiska rapporten visar inte på några avvikelser. Enligt bilaga(flik) nr 18 framgår det att man inte har förbrukat alla beviljade medel. Dessa resurser hade man förslagsvis kunnat fördela på mer personal alternativt någon mer trappusträff som så också poängterades i vissa intervjusvar. Det kan också finnas ytterligare utrymme för att göra en fördjupad utvärdering av vissa projektdelar om så önskas.

Projektet har ännu inte kunnat jämföras med andra liknande projekt då det är än så länge det första genomförda i sitt slag. Det vill säga i det geografiska området samt med just dessa samarbetspartners som Hyresgästföreningen, bostadsföretagen, Polisen, Landstinget och andra nätverkskontakter som skapades genom projektet Bo Bra Kungsmarken³.

Projektledaren har med de positiva resultaten i bagaget och inom Hyresgästföreningens organisation kunnat sprida erfarenheterna och metoden till andra bostadsföretag. På dessa orter startar liknande grannsamverkans projekt med trappusträffar som grund. Det har också varit självklart för Karlskronahem AB att fortsätta arbetet med brottsförebyggande åtgärder i projektform inom andra bostadsområden. Det är bra att ta i beräkning att varje framtida område som man väljer att arbeta i kommer att sätta sin prägel på arbetssättet och målen som man till slut väljer att jobbat mot.

---

¹ Robertsson, A (2010), sid 7

² Syftar på personer som inte har haft hundra procentig förvärvssysselsättning utan är pensionärer, sjukskrivna, arbetssökande mm.

³ Robertsson, A (2010) sid. 3

Med tanke på att arbetet fortsätter inom andra stadsdelar och orter vore det önskvärt att man utförde en större utvärdering alternativt följde upp kommande utvärderingar för de projekten. Detta skulle kunna exempelvis omfatta projekten i Karlskrona, helst i samma bostadsföretag, för att jämföra arbetsmetoder och effekter som dessa har haft. Det är även lämpligt att göra en omvärldsanalys i förstudien till projektet för att underlätta framtida planering av projektarbetet.

Avslutningsvis för att sammanfatta projektresultatet:

Syftet med projektet var *"att stärka banden mellan de boende, att öka de boendes engagemang, känsla av delaktighet, social samhörighet och minska anonymiteten genom att fler lär känna varandra"*⁴ och projektet har på många olika sätt varit ett lyckat projekt både ur projektarbets synpunkt men framförallt för att man har i princip lyckats, genom ett ambitiöst arbete, att nå de uppsatta målen. Utifrån det samlade material som har varit till grund för utvärderingen utfallit enligt de mål man har satt upp och delvis över förväntan. Materialet har bestått av slutrapporten med bilagor som bl.a. inkluderar polisstatistik över olika brott, trygghetsmätningar samt intervjuer utförda under utvärderingsperioden med personer från projektgruppen m.fl.

Intervjuer som genomfördes med ovannämnda grupper, har även dessa gett en mångfacetterad bild som stämmer överrens med de resultat som framgår av slutrapporten. Exempel på frågor som besvarades är om projektmetoden har varit bra och hanterbar, om det har varit svårt alternativt lätt att arbeta med den typen av projekt samt om de själva tyckte att sambanden mellan metoden och målet var rimliga och uppnådda.⁵

---

⁴ Robertsson, A (2010) sid.3

⁵ Se bilaga 1 för detaljerade frågor

Introduktion

Projektet "Grannsamverkan i Kungsmarken"

Grannsamverkan i Kungsmarken är ett delprojekt som initierades inom ett större projekt vid namn Bo Bra i Kungsmarken. Det i sin tur ingick i Hyresgästföreningens nationella projekt-satsning Uppdrag M som genomfördes i utvalda miljonprogramsområden.⁶

Själva idén med grannsamverkan initierades när en förvaltare på Karlskronahem AB deltog i en föreläsning anordnad av Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Där presenterades Botkyrka modellen som efterhand kompletterades med Hyresgästföreningens arbetsmetoder.⁷ Det valda arbetssättet, att bryta ned kommunikationen i olika delar till hyresgästerna och att vända sig till varje enskilt trapphus för personliga träffar, gjordes för att göra arbetet hanterbart. Men framför allt för att man förutsatte nå ut och engagera fler personer i grannsamverkan och i förlängningen i brottsförebyggande arbetet. Metoden har varit tidskrävande men samtidigt gett goda resultat. Projektet Grannsamverkan inleddes 2008-07-01 och avslutas med denna utvärdering 2010-06-29. Målgruppen för projektet har varit alla boende i Kungsmarken.

Grannsamverkansdelen har tack vare Bo Bra projektet samt områdes BRÅ, som står att läsa senare, fått stöd av att ingå i ett större sammanhang. Det har bidragit till ett utökat nätverk och lokalkännedom som projektet fick på köpet och som förmodligen hade varit än mer tidskrävande än om man skulle börja på ett okänt territorium.

Utvärderingen - frågor, metod och material

Frågor

Den centrala frågan för utvärderingen syftar till att ta reda på om den använda arbetsmetoden, processen, i projektet har varit effektiv i det brottsförebyggande arbetet med främst hyresgäster och andra intressenter som har stått till förfogande med olika resurser. Projektets samtliga moment granskas mer generellt än detaljerat för att inte förbise avgörande aspekter för projektets framgång eller misslyckande. Dock läggs större fokus på själva processmålen för att framhäva projektets styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Effektmålen belyses i den mån att de står att utläsa i den statistik som presenteras i slutrapporten som är väldigt omfattande. De finns även presenterade i överskådligt tabellformat i kapitlen som följer och dessa baseras främst på den statistik som återfinns i slutrapportens bilagor.

Arbetssättet har således en kvantitativ inriktning. För att ta reda på hur väl projektet utfallit i Kungsmarken användes semistrukturerade telefonintervjuer eller mailsvar med projektgruppen och andra intressenter som presenteras i dokumentets bilagedel. Projektgruppen har fått svara på fler frågor än övriga intressenter helt enkelt för att de har varit insatta i projektets operativa arbete.

---

⁶ Robertsson, A (2010-05-15) se bilaga 8

⁷ Robertsson, A (2010-05-15) se bilaga 5 samt bilaga 8

Genomförande av intervjuer

Intervjuerna genomfördes i form av halvstrukturerad intervjuform, i syfte att jämföra resultaten, processerna och delvis effekterna, i projektet.

De intervjuades svar, har naturligtvis styrts av frågorna dock har dessa personer fått uttrycka sig fritt och utan att utvärderaren har lagts sig i, vilket också syns på svaren.⁸ Intervjuer genomfördes främst med projektgruppen som har varit involverad i projektets utformning. Dessa är, utöver rollen i projektgruppen, även representerar i det engagerade nätverket bestående av organisationer och lokalaktörer⁹ i Kungsmarken. I intervjugruppen ingick även personal ur lokala närpolisen samt hälsokommunikatörerna från det för tidpunkten pågående Landstingsprojektet Esmec. Det fanns önskemål från utvärderaren att intervjua fler personer, dock på grund av semestertider och andra arbetsrelaterade förhinder har det inte varit fullt möjligt. Dit hör Åsa Jansson, verksam i fältgruppen Kungsmarken, som tyvärr fick förhinder men kommer att intervjuas separat och vars svar kommer att bifogas efterhand med en kortare analys.

Huvudpunkterna, dvs. sammanställningen, av svaren från intervjuerna presenteras i en s.k. SWOT analysform, för att gestalta det väsentliga i utvärderingen av projektet.¹⁰ En SWOT analys kan användas som arbetsmodell, oftast för att göra en omvärldsanalys inför projektstarten. Analysmetoden kan vara behjälplig vid bedömningen av de mål ett projekt lämpligen kan sätta för att nå sitt syfte och som dessutom passar ens verksamhet.

Analysen lämpar sig också för att illustrera huruvida processerna har utfallit efter projektslutet. I det här fallet sammanfattas intervjuresultat samt empiriska fakta för att påvisa de styrkor, svagheter, möjligheter och hot som projektet har haft. Det gör utvärderingen av processerna mer tydlig. Läsaren kan snabbare utläsa om vad som har fungerat väl, vad man kan tänka på inför andra projekt och vilka moment i projektet var mer eller mindre lyckade/bra.

Avgränsning

Den grupp som uteslöts helt från att delta i intervjuer var kontaktpersonerna för trappuppgångarna. Denna grupp är väldigt omfattande och hade krävt mer tid (än det i nuläget möjliga planerade), för att genomföra fullständiga enkäter och/eller intervjuer. Beroende på önskemål från BRÅ kan vissa delar i projektet utvärderas mer specifikt än generellt, som i nuläget är fallet. Det är inte heller säkert att resultatet från intervjuer/enkäter med kontaktpersoner hade tillfört en mer fördjupad bild än den som visas i den presenterade statistiken och trygghetsmätningar i slutrapportens material.¹¹

Material

Material som har varit en huvudsaklig källa är naturligtvis intervjuerna och slutrapporten med bilagor som presenterar det empiriska uppgifterna. Därutöver användes även stödmaterial för att klargöra valda metoder för utvärderingen.

---

⁸ Sallnäs, E-L (2007)

⁹ Robertsson, A (2010), bilaga 1

¹⁰ Frankelius, P. (2001)

¹¹ Robertsson, A (2010) bilaga 9 samt 12

Projektresultat

Processmål

Projektets processmål har uppnåtts över förväntan tack vare att arbetsmetoden har varit metodisk och konkret (se tabell). Delprojektet "Grannsamverkan i Kungsmarken" har också fått klara fördelar av att ha ingått i ett större projekt liksom att ett områdes BRÅ startades 2007. Som ett delprojekt rymdes det i en organisation som var delvis förbestämd liksom att det fanns förutsättningar att bygga vidare på existerande nätverk och ingå i andra organisationers måluppfyllelse.¹² Lika mycket som man ville att människorna skulle bli delaktiga i inflytandet över sin bostad, lika mycket kunde man ta vara på deras engagemang och utnyttja det för att odla fram grannsamverkan i det fortsatta arbetet i delprojektet med grannsamverkan i Kungsmarken.

1). Tabellen illustrerar de uppsatta och nådda målen:

Dessa bjuder in samtliga hyresgäster i sitt trapphus till en första träff

Dessa personer samt projekt- och styrgruppen erbjuds grannsamverkanutbildning

Processmål ¹³	Trapphuslistor över alla boende sammanställs	Initiativtagande hyresgäster	Första trapphusträffen- minsta antal trapphus	Minsta antal kontaktpersoner röstas fram i sina respektive trapphus	Minsta antal deltagare som deltar i grannsamverkansutbildningen
Antal	70	70	50	30	30 + styr- och projektgrupp
Resultat/Genomförande					
Antal	70	79	47	62	64
Kommentar	sammanställdes av praktikant under 1 juli - 20 augusti		Skillnaden från målsiffran beror på att en del trapphus tillhör militären samt utgör studentbostäder, vissa trapphus blev också ihop slagna (A+B), dock hölls träffar i alla trapphus totalt sett		

¹² Robertsson, A (2010) sid. 8

¹³ Robertsson, A (2010) sid. 6, sid 9

Effektmål

Ett av målen med projektet var att öka den upplevda tryggheten och engagemanget hos de boende i Kungsmarken. Som man kan se i statistiken nedan liksom i den som återges i slutrapportbilagorna har trenden pekat på att brotten och skadegörelsen har minskat. Det framgår dock att målet med den upplevda trygghetskänsla har släpat efter, samtidigt är den för första gången lika hög som den i centrala Karlskrona.¹⁴ Slutrapporten visar också att engagemanget hos de boende har ökat, vilket har mätts och redovisats i timmar. Den mätningen sattes inte upp vid tidpunkten varken som process eller effekt mål. Det skulle dock kunna användas i framtiden vid konkretiserande av projektmål, förutsatt det är lämpligt och känns relevant.

2). Effekter och områdesstatistik: Kungsmarken

Aktivitet/Årtal	2007	2008	2009	Differens i %	Kommentar
Skadegörelsekostnader på Månstenen och Kristallen		503 811 kr	447 520 kr	11	
Tillgreppsbrott		74 st.	71 st.	4	Källa: Kungsmarken enligt KUT analys Polismyndighet i Blekinge
Våldsbrott inkl de inomhus		118 st.	73 st.	39	Källa: Kungsmarken enligt KUT analys Polismyndighet i Blekinge
Skadegörelsebrott		28 st.	12 st.	57	Källa: Kungsmarken enligt KUT analys Polismyndighet i Blekinge
Tillgrepp i butik på Kungsmarken		2 st.	1 st.	50	Källa: Kungsmarken enligt KUT analys Polismyndighet i Blekinge
Mottagna störningar av Karlskronahems bevakningsföretag	164 st.	106 st.	110 st.	33	Källa: Störningsjouren Karlskronahem AB, ökningen mellan 2008 och 2009 låg på 3,8%, den som visas är minskningen från 2007 till 2009
Folkmängd	2221 st.	2291 st.	2353 st.	6	ökningen mellan 2007 och 2009, källa PPT presentation Bo Bra projektet
Öppen arbetslöshet Kungsmarken, sökande	111 st.	121st	170 st.	53	ökningen mellan 2007 och 2009, källa PPT presentation Bo Bra projektet
Arbetslöshet, segregation och utanförskap	inga mätningar	66,10%	inga mätningar	inga mätningar	2008 - Kungsmarken hamnar på 4:e plats i en undersökning där man mätte segregation, utanförskap och arbetslöshet i hela Sverige

Bristande statistik från 2007

Önskvärt att följa upp statistiken för 2010

¹⁴ Robertsson, A (2010) sid. 13

SWOT analys

Analysen väger in slutrapportens empiriska material samt intervjuerna. I vissa fall upprepas vissa saker i fler kolumner eftersom de kan tolkas på flera sätt. Mer djupgående svar från intervjuerna finns som bilaga 1 i slutet på dokumentet.

SWOT analys¹⁵

Styrkor	Svagheter
<p>Projektförutsättningar:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stöd i området från organisation med områdes BRÅ som startat i Mellanstaden sedan 2007. En åtgärdsplan, som följs upp kontinuerligt, och en av åtgärderna var att utveckla grannsamverkan. ▪ Tydliga och enkla mål i projektet. ▪ Man har arbetat uppsökande i projektet och fått bra kontakt med människor ▪ Engagerade människor i projektgruppen och inte minst projektledaren ▪ Hälsokommunikatörer med representerade språk i Kungsmarken: nyttjande av Landsingets projekt Esmec, språkkunskaper för att nå till så många utrikesfödda som möjligt över språkgränserna. ▪ Målen i trapphusen har ofta skapat diskussioner, varpå framtidsverkstad/brainstorming har varit en utmärkt metod att fånga upp alla tips, idéer eller problem som hyresgästerna påtalat. ▪ Direktdemokrati i bostadsområdet för de boende. ▪ Nyttjande av andra organisationers kompetens så som ABF och NBV för att hålla studiecirkel om nattvandring med polisen, brandkåren m.fl. aktörer. ▪ Rätt utbildning till rätt personer (hjärt och lungräddnings utbildning till nattvandrare) ▪ Uppföljning av åtgärder i projektet, exempelvis direktåtgärder efter trygghetsvandring i bostadsområdet ▪ Information till hyresgäster i området med kontaktinfo samt informationsblad på olika språk. ▪ De boende har gjort den största insatsen med hjälp/stöd av polisen och andra kunskapsbärande vad gäller brottsförebyggandeåtgärder. ▪ Polisen och bostadsföretag har haft direktkontakt med hyresgäster; man har kunnat åtgärda de mest basala problem eller idéer omgående. ▪ Polisen och bostadsföretag har agerat direkt, 	<p>Projektförutsättningar:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kungsmarken; drabbat av segregation och arbetslöshet. ▪ Resurskrävande arbetsmetod, kan kräva fler involverade än man beräknar. ▪ Människor som engagerades, främst från Hyresgästföreningen hade tid att engagera sig helhjärtat delvis för att de var pensionärer/sjukskrivna och dylikt. ▪ För ambitiösa mål kan stjälpa projektet. ▪ För få människor enligt vissa intervjuvar. ▪ Olika engagemangs grader från bostadsföretagen. ▪ Planerad uppföljning?

¹⁵ SWOT = Strength/Styrka, Weakness/Svaghet, Opportunity/Möjlighet och Threat/Hot

Utvärdering av projektet "Grannsamverkan i Kungsmarken"

<p>vilket också gav direkta effekter.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektets omfattning var lagom till ibland mycket. ▪ Projektet upplevdes som roligt och engagerande. ▪ Det har förbättrat stadsdelens rykte. ▪ De uppsatta processmålen hade en logisk koppling till de uppsatta effektmålen. 	
<p>Möjligheter</p>	<p>Hot</p>
<p>Övriga effekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Engagemangs skapande arbetsmetod som leder till inflytande, utveckling, nya idéer och kunskap om området ▪ Kopplingar till andra projekt, bl.a. USA. ▪ Miljonprogramsområde kan leda till förbättring när man jobbar förebyggande ▪ Två bostadsföretag – ger olika förutsättningar som kan ge styrka till området genom att vilja vara bättre än det andra företaget ▪ Erbjudit utbildning för de engagerade där 84 % har medverkat vilket i sig är utvecklande för alla inblandade. ▪ Uppföljning av trappusträffar i form av workshops öppnar upp för direktdemokrati och framtidssatsning i sin trappuppgång. ▪ Projektledaren ger stöd till trapphusombuden. ▪ Organisationen tas över av andra aktörer, exempelvis lokala Hyresgästföreningen och Nattvandrare. ▪ Projektet kopieras till andra stadsdelar, städer och bostadsföretag. 	<p>Projektförutsättningar:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Området har haft dåligt rykte sen längre tillbaka, segregation och arbetslöshet. ▪ Högre kriminalitet (förr). ▪ Miljonprogramsområde, kan vara eftersatt ▪ Två bostadsföretag – ger olika förutsättningar ▪ Svårighet att nå ut till vissa grupper, exempelvis den somaliska. ▪ Språkliga hinder. ▪ Kulturella hinder, liksom manligt vs. kvinnligt. ▪ Gränsdragning mellan uppgifter för trapphusvärdar (som avlönas av Karlskronahem) och kontaktpersoner i grannsamverkan.

Avslutningsanalys

"Metoden med trapphusträffar har varit resurskrävande, men framgångsrik. Att dela upp stora hus i små enheter har skapat en vi-känsla och engagemanget och ansvaret har ökat bland de boende för sitt trapphus".¹⁶

Med denna mening inleds slutorden i slutrapporten som också till viss del summerar projektets framgång. Projektet har möjligtvis haft fördelar av att fler kvinnor fanns bland annat i projektgruppen. Det är svårt att veta om manlig överrepresentativitet hade gett ett annat resultat. De uppenbara språkliga barriärer som finns [i liknande bostadsområden] är visserligen inte de lättaste att överbygga kontinuerligt. Vad beträffar just grannsamverkansdelen kan metoden för att möta detta hinder bedömas enbart som lyckad. Tack vare hälsoinformatörerna som hade fler syften i sitt uppdrag lyckades man nå många personer. Deras insats kan därför ses som enbart positiv om man dessutom väger in hela integrationsaspekten. I sin roll verkade de för att introducera hela samhällspektret för många människor som förmodligen inte hade fått den informationen på annat sätt, och vid den tidpunkten.

Engagemanget och den positiva andan från projektgruppen och övriga intressenter har onekligen vägt in i projektet resultatet och arbetsprocessen. Det har säkerligen påverkat projektet positivt.

Som redan nämnts, har uppbyggnaden av nätverk mellan samhällsaktörer, hyresgäster och övriga intressenter varit och är väldigt värdefullt. Inte minst för att "vi-känslan" har ökat och kännedomen om andra. Det har utan tvivel byggt bort rädsla för det främmande som i onödan kan skapa fördomar.

Projektet har redan visat sina positiva resultat och sprids vidare dels inom Karlskronahems övriga områden men också inom Hyresgästföreningens organisation och andra samverkande bostadsföretag. Även om projektet har utgått från att främst satsa på grannsamverkan så är det också ganska tydligt att man har fått andra bonuseffekter.

Avslutningsvis vore det lämpligt att fortsätta utvärdera den typen av projekt, exempelvis inom samma område och bostadsföretag, för att se vilka metoder som används eller har använts och vilka effekter uppnås där av.

---

¹⁶ Robertsson, A (2010) sid. 16

Referenser

Material

Frankelius, P. (2001) "Omvärldsanalys" Liber AB, Malmö.

Karlsson, Ove (1999) "Utvärdering mer än bara metod" Svenska Kommunförbundet.

Robertsson, Annelie (2010-05-15) "Grannsamverkan i Kungsmarken - Slutrapport", Diarie-nummer B3.3-0350/2008.

Sallnäs, E-L PhD. (2007) "Beteendevetenskaplig metod, Intervju teknik och analys av intervjudata". Undervisningsmaterial.

Intervjuer

Kerstin Johansson, HGF Månkristallen, 2010-06-09 telefonintervju kl 13.00.

Susanne Bergh, HGF Västra huset, 2010-06-09 telefonintervju kl 14.00.

Per Karlsson, PBA förvaltare, 2010-06-14 telefonintervju/mailsvar.

Bengt Ericsson, Karlskronahem AB förvaltare, 2010-06-09, kl 15.00 telefonintervju.

Helge Johansson, Hyresgästföreningen Månkristallen, 2010-06-14, kl 11.00 telefonintervju.

Annelie Robertsson, tjänsteman/projektledare Hyresgästföreningen i Karlskrona, 2010-06-21, kl 15.00 telefonintervju.

Hind Wahab Abdul, f.d. hälsokommunikatör på Landstinget Karlskrona tjänsteman/projektarbetare på HGF Karlskrona, 2010-06-22, kl 09.00 telefonintervju.

Nadja Medic, f.d. hälsokommunikatör på Landstinget Karlskrona, 2010-06-22, kl 10.30 telefonintervju.

Tomas Pettersson, Närpolisen Kungsmarken, 2010-06-23, kl 12.30, telefonintervju.

Bilagor

Bilaga 1 – Intervjufrågor och svar

Nedan presenteras undersökningsfrågor med intervjuer samt personer som intervjuades till utvärderingen av projektet "Grannsamverkan i Kungsmarken"

- Kerstin Johansson, HGF Månkristallen, 2010-06-09 telefonintervju kl 13.00.
- Susanne Bergh, HGF Västra huset, 2010-06-09 telefonintervju kl 14.00.
- Per Karlsson, PBA förvaltare, 2010-06-14 telefonintervju/mailsvar.
- Bengt Ericsson, Karlskronahem AB förvaltare, 2010-06-09, kl 15.00 telefonintervju.
- Helge Johansson, Hyresgästföreningen Månkristallen, 2010-06-14, kl 11.00 telefonintervju.
- Annelie Robertsson, tjänsteman/projektledare Hyresgästföreningen i Karlskrona, 2010-06-21, kl 15.00 telefonintervju.
- Hind Wahab Abdul, f.d. hälsokommunikatör på Landstinget Karlskrona tjänsteman/projektarbetare på HGF Karlskrona, 2010-06-22, kl 09.00 telefonintervju.
- Nadja Medic, f.d. hälsokommunikatör på Landstinget Karlskrona, 2010-06-22, kl 10.30 telefonintervju-
- Tomas Pettersson, Närpolisen Kungsmarken, 2010-06-23, kl 12.30, telefonintervju.
- Åsa Jansson, Fältgruppen, 2010-06-23, kl 15.00 telefonintervju.

Processororienterade frågor

Övergripande frågor till de intervjuade

- a) *Vad var din roll i projektet?*
- b) *Vad tyckte du om projektet?*
- c) *Var projektet lagom, för litet eller för stort?*
- d) *Var det lätt, lagom, medelsvårt eller svårt att jobba i den typen av projekt?*
- e) *Kan du tänka dig att fortsätta med brottsförebyggande projekt av något slag i ditt bostadsområde i framtiden?*

Mål/medel analysfrågor

1. *Hur har du uppfattat målen för projektet, hur tolkar du målen och direktiven i projektet?*
2. *Var den valda åtgärden för att komma till målet rätt?*
3. *Är relationen mellan åtgärden och de förväntade effekterna logiskt hållbara?*

Analys av genomförandet

4. *Hur väl har projektet genomförts enligt dig?*
5. *Vilket mottagande har projektet fått?*
6. *Har du tänkt på faktorer som har underlättat eller förhindrat genomförande av projektet?*
7. *Har din egen erfarenhet eller enbart insats i projektet medan det pågick vägt in i utfallet?*
8. *Har ni uppnått ökad trygghet genom projektet?*
9. *Lever projektet kvar i någon form?*

Effektmålsfrågor

Bakgrundsfrågor

- 1. Vad hade du för roll i projektet?*
- 2. Vad tyckte du om projektet som helhet?*
- 3. Har du jobbat med sådana projekt tidigare?*

Effektmålsfrågor

- 4. Utifrån din synvinkel hur tycker du att man uppnådde effektmålen med projektet på Kungsmarken, förutsatt att du visste vad dessa mål var? Kan du ge exempel på sådan förändring?*

Intervjuer

Intervju med Kerstin Johansson, ordförande i Lokala Hyresgästföreningen Månkristallen, 2010-06-08, kl 10.00 (Kerstin har bott på Kungsmarken sedan 10 år tillbaka och är numera pensionär.)

Övergripande frågor till projektgruppen och övriga deltagare

a) Vad var din roll i projektet?

Jag är ordförande i lokala Hyresgästföreningen Månkristallen på Kungsmarken.

Det var viktigt att engagera den lokala föreningen och det lokala nätverket/kontakterna och få en förankring hos dem. Utan den hade det inte gått så bra eller alls.

b) Vad tyckte du om projektet?

Det har varit ett väldigt spännande projekt eftersom det har hänt väldigt mycket sedan vi startade. Genom trapphusträffarna har vi kommit varandra närmare, man hälsar på varandra och verkar ha en annan tilltro i grannskapet.

(De som inte bor här är av annan uppfattning, men vi som bor här trivs väldigt bra)

c) Var projektet lagom, för litet eller för stort?

Det har tagit ibland mer än heltid, projektet har varit hanterbart men som sagt mycket ibland.

d) Var det lätt, lagom, medelsvårt eller svårt att jobba i den typen av projekt?

Nej, det har inte varit svårt, vi har fått hjälp av Anneli Robertsson, projektledaren.

e) Kan du tänka dig att fortsätta med brottsförebyggande projekt av något slag i ditt bostadsområde i framtiden?

Ja, det kan jag tänka mig. Jag har inte blivit avskräckt i alla fall. Med det förutsätter att man inte arbetar heltid med projektet eller med sitt jobb, eller så får man vara ännu fler.

Mål/medel analysfrågor

1. Hur tolkar du målen och direktiven i projektet?

Jag har förstått målen och tycker att de är uppfyllda. Om man tänker på trapphus så är inte den ena den andre lik och alla tycker kanske inte om träffarna. Men det är viktigt med informationen som ges till alla och just att man samverkar, meddelar varandra när man ska på semester och sådana saker.

2. Var den valda åtgärden/metoden för att komma till målet rätt?

Ja, det har varit rätt sätt att jobba på för att komma till målet och jag har inte tänkt ens att något annat sätt hade varit bättre.

3. Är relationen mellan åtgärden/metoden och de förväntade effekterna logiskt hållbara?

Ja, jag tycker att de har följt varandra bra.

Analys av genomförandet

4. Hur väl har projektet genomförts enligt dig?

Annelie har haft stor arbetsbelastning och det är kanske inte så alla skulle hantera sitt arbete. Projektet har genomförts väl men det har krävt mycket från projektledaren. Med andra ord skulle det kräva sin man eller kvinna. På något annat ställe hade det kanske krävts fler personer för att genomföra det vi har gjort. Ibland har vi även fått peppa Annelie.

5. Vilket mottagande har projektet fått?

Det har mottagits positivt av de flesta och uppfattas fortfarande som bra.

6. Har du tänkt på faktorer som har underlättat eller förhindrat genomförande av projektet?

Det som har underlättat arbetet är att vi har en stabil förening och en bra projektledare.

Det som kan uppfattas som hinder är att man har under tiden stött på negativa hyresgäster.

7. Har din egen erfarenhet eller enbart insats i projektet medan det pågick vägt in i utfallet?

Möjligtvis att man är van att jobba med människor, har alltid varit en social person, har jobbat fackligt och så har den lokala föreningen betytt mycket.

8. Har ni uppnått ökad trygghet genom projektet?

De flesta uppfattar det så. Men jag har aldrig känt mig otrygg här så det är väl individuellt.

9. Lever projektet kvar i någon form?

Ja det gör det, vi har en koloniförening, föreningsrådet, trapphusträffar, julmarknad, tidningen What's up Kungsmarken. Det är de saker vi har fått ärvat, vi i föreningen.

Intervju med Susanne Bergh, Västra Huset, 2010-06-09, kl 14.00 (Susanne har bott på Kungsmarken sedan ca 10 år tillbaka och var under projektetiden sjukskriven pga. en ryggskada)

Övergripande frågor till projektgruppen och övriga deltagare

a) Vad var din roll i projektet?

Jag var involverad i Bo Bra projektet från början. Jag ville vara med när de började fråga folk, vi fick hem en folder och det reagerade jag på för jag ville ha bättre grannsamverkan i mitt område. Min roll var också att ställa upp som trapphusvärd där det inte fanns någon kontakt. Det är många hyresgäster med utländskbakgrund där jag bor och tyvärr så vill de inte engagera sig så mycket. De har inte den kulturen. För övrigt så är jag sekreterare i den lokala föreningen men min LH har inte varit så involverad. Jag har återrapporterat det jag har kunnat. Stundtals har det känts ensamt, PBA har inte gett så mycket resurser till oss som Karlskronahem. Där i ligger den största skillnaden.

b) Vad tyckte du om projektet?

Det har varit jättebra. Vi har nattvandring i samma hus. Fyra grupper om fyra personer nattvandrar varje helg. Vi har fått västar från PBA (danskt företag). Trapphusträffarna har också varit bra i överlag.

c) Var projektet lagom, för litet eller för stort?

Det var lagom, men Annelie jobbade dygnet runt. Jag hade inget arbete under tiden pga. ryggskadan så jag var sjukskriven. Men jag jobbade inte dygnet runt, tyckte att det var lagom, vi träffades 2-3 gånger högst i månaden. Men jag talar för mig själv. Vi var egentligen två personer här från mitt område, men den ena personen gick bort under tiden, så det blev bara jag.

d) Var det lätt, lagom, medelsvårt eller svårt att jobba i den typen av projekt?

Det har varit lagom, jag har alltid kunnat fråga om jag undrat över något.

e) Kan du tänka dig att fortsätta med brottsförebyggande projekt av något slag i ditt bostadsområde i framtiden?

Ja det skulle jag kunna. Det har varit mycket inbrott i vår källare bland annat, och därav har vi startat nattvandringen, det finns ett behov. Det hade varit bra med fler personer involverade och föreningar.

Mål/medel analysfrågor

1. Hur har du uppfattat målen för projektet, hur tolkar du målen och direktiven i projektet?

Det har varit klart, men det har varit svårt att nå de människor med utländskbakgrund. Exempelvis så kunde vi mötas i trappen och personen skulle exempelvis gå upp med sin kasse och sa att han/hon skulle komma ner eller skicka ner någon men de kom aldrig. Det är synd.

2. Var den valda åtgärden/metoden för att komma till målet rätt?

Det har varit lyckat, Annelie har lyckats, jag är nöjd med projektledaren.

3. Är relationen mellan åtgärden/metoden och de förväntade effekterna logiskt hållbara?

Ja det har stämt, men det blev till exempelvis inget Allaktivitetshus (Bo Bra projektet) i typ med Panncentralen i Växjö.

Analys av genomförandet

4. Hur väl har projektet genomförts enligt dig?

Det har genomförts väl, förutom att man inte fick genom vissa saker, men det hänger ihop med Bo Bra projektet.

5. Vilket mottagande har projektet fått?

PBA, Per tyckte att det har varit bra, men vi fick inte full sponsring som Karlskronahem. De som jag har träffat har tyckt om det, men det finns alltid de som aldrig visar sig eller tycker någonting. Vi pratat inte om projektet utan man är mer generell.

Hyresgästerna har också fler aktiviteter i den lokala Hyresgästföreningens lokaler. Det finns bastu, bingokväll, pyssel/hobbykväll, fika och spel för de äldre. Det händer inte särskilt mycket för övrigt i min trapp.

6. Har du tänkt på faktorer som har underlättat eller förhindrat genomförande av projektet?

Det har varit och är svårt att nå ut till dem med utländsk bakgrund. Det finns en man med muslimsk bakgrund som har en butik och många går till och via honom, vi har försökt att få med honom för att locka till oss andra men det är inte så lätt.

7. Har din egen erfarenhet eller enbart insats i projektet medan det pågick vägt in i utfallet?

Nej, det hade blivit lika bra (eller dåligt) med någon annan. Jag är inte egotrippad.

8. Har ni uppnått ökad trygghet genom projektet?

Jag har samma känsla som innan projektet. Jag går helst inte ner till källaren ensam. PBA bryr sig inte om vilka som flyttar in i husen, de misshandlar sina fastigheter på det viset. Det finns därför många slarviga hyresgäster. Jag har tänkt på att flytta många gånger. Jag kan inte påstå att samverkan har ökat så mycket mer här i mitt område. Visst kan jag be min granne att trycka ner posten/tidnigen genom brevinkastet så att det inte hänger utanför, men de ber inte mig om hjälp. Sen är det många som inte förstår att vi jobbar ideellt och ibland har det varit lite för höga förväntningar från andra.

9. Lever projektet kvar i någon form?

Nattvandringen är en sådan sak som vi har fått genom projektet och som lever kvar. Det gör vi varje helg. Det hade nog inte heller tagit fart om vi inte hade startat det i projektet.

Telefonintervju med Bengt Ericsson, förvaltare på Karlskronahem AB, 2010-06-09, kl 15.00

Övergripande frågor till projektgruppen och övriga deltagare

a) Vad var din roll i projektet?

Jag var med i projektgruppen men jag var inte så involverad i trapphusträffarna. Jag brukade få protokoll från trapphusträffarna där hyresgästernas synpunkter framgick och som jag kunde tillvarata. Det kunde vara de enkla sakerna som att man ville ha en parkbänk eller en lampa någonstans. De småsakerna som inte kostar så mycket.

b) Vad tyckte du om projektet?

Grannsamverkan var absolut det bästa i Bo Bra projektet. Jag har fått väldigt bra nätverk som är ovärderligt i mitt arbete och som jag har nytta av hela tiden.

c) Var projektet lagom, för litet eller för stort?

Vi hade förhoppningar på att få EU bidrag och då hade det också blivit ett större projekt, kanske inte hanterbart. Jag tycker vi hamnade rätt på en bra nivå med det som blev.

d) Var det lätt, lagom, medelsvårt eller svårt att jobba i den typen av projekt?

Vi har deltagit i work shops om grannsamverkan, där även kontaktombuden träffades. Jag var däremot helt själv från Karlskronahem och det kunde vara mycket ibland, många som vände sig till en. Men det lilla man gjorde var väldigt uppskattat. Jag tyckte att det var en positiv anda bland hyresgästerna.

e) Kan du tänka dig att fortsätta med brottsförebyggande projekt av något slag i ditt bostadsområde i framtiden?

Jag sitter i Mellanstaden där andra stadsdelar ingår, men inget är så lyckat som i Kungsmarken ännu. Jag kan tänka mig att fortsätta med den typen av projekt eller satsningar.

Mål/medel analysfrågor

1. Hur har du uppfattat målen för projektet, hur tolkar du målen och direktiven i projektet?

Jag tycker att målen var ambitiösa, kanske inte så lätta att uppnå tänkte jag. Det är ju olika trapphus med olika förutsättningar. Men målen uppfylldes.

2. Var den valda åtgärden/metoden för att komma till målet rätt?

Grannsamverkans arbetsgrupp planerade och utformade arbetssättet, det fanns en plan med andra ord från början, det var klart. Kontakt togs sedan med dem som man trodde skulle fungera. Det blev ett lyckat koncept med trapphusvärdar som fungerade bra. Sättet att kontakta dem på var bra, det hade inte funkat att bara sätta upp en lapp i trappuppgången.

3. Är relationen mellan åtgärden/metoden och de förväntade effekterna logiskt hållbara?

Ja det är de. Mycket tack vare att arbetsgruppen som planerade och forskade i det hela. Målen kändes högt från början men som sagt, det ordnade sig.

Analys av genomförandet

4. Hur väl har projektet genomförts enligt dig?

Grannsamverkan var det allra bästa. Det fick bra genomslag i Karlskronahem men inte alls lika bra hos PBA:s fastigheter. De levde lite på Karlskronahems genomslag.

5. Vilket mottagande har projektet fått?

Jag har upplevt det som enbart positivt från bostadsföretaget och hyresgäster. Det finns alltid de som gnäller men annars i överlag har det varit positivt. Vi har även fått med oss de vresiga och de som sa att de inte brydde sig. Kontakterna har ökat människor emellan och nu hälsar man på alla.

6. Har du tänkt på faktorer som har underlättat eller förhindrat genomförande av projektet?

Det som har underlättat är att Annelie har varit väldigt driven och engagerad. Sen var det lite gnälligt i början, folk tyckte att man inte skulle lägga ner någon tid på det, men de svängde i sin uppfattning.

7. Har din egen erfarenhet eller enbart insats i projektet medan det pågick vägt in i utfallet?

Ja det har det. Dels genom att jag är samarbetsvillig, samt att jag har utläst det viktiga i de protokoll som har kommit ur trapphusträffarna och kunnat tillgodose hyresgästernas önskemål. Som dessutom inte har krävt så många resurser. Alla förändringar behöver inte kosta mycket pengar.

8. Har ni uppnått ökad trygghet genom projektet?

Ökad upplevd trygghet, ja. Man har ökat tryggheten genom trygghetsvandringar som polisen höll i. Det kändes gediget. Det var nog startskottet för projektet. Saker som man anmärkte på under vandringen åtgärdades snabbt och det gav omedelbar effekt. Vi fick också bra kontakt med närpolisen vilket kändes bra.

9. Lever projektet kvar i någon form?

Trapphusträffarna fortsätter, Annelie stödjer när det behövs och så fortsätter arbetet i Mellan-staden.

Intervju med Helge Johansson, har varit och är ansvarig för utgivningen av What's up Kungsmarken, kommunikatör/ledamot i Lokala Hyresgästföreningen Månkristallen, pensionär, 2010-06-14, kl 11.10

Övergripande frågor till de intervjuade

a) Vad var din roll i projektet?

Jag har varit i Mediagruppen och sammansättare av What's up Kungsmarken.

b) Vad tyckte du om projektet?

Det har varit bra, det har blivit ordning och reda, man har lärt känna folk och vet vilka de är.

c) Var projektet lagom, för litet eller för stort?

Det var bra, men för lite folk i projektet.

d) Var det lätt, lagom, medelsvårt eller svårt att jobba i den typen av projekt?

Det var inte svårt men det kunde vara för mycket arbetsbelastning per person. Annelie hade hjälp av hälsokommunikatörerna. De var viktiga för att överbrygga språkbarriären. Men alla hade en liten del i projektet och vi hjälptes åt.

e) Kan du tänka dig att fortsätta med brottsförebyggande projekt av något slag i ditt bostadsområde i framtiden?

Ja, vi har kvar kontaktombuden så projektet lever kvar, det fortgår.

Mål/medel analysfrågor

1. Hur har du uppfattat målen för projektet, hur tolkar du målen och direktiven i projektet?

De har varit klara tycker jag.

2. Var den valda åtgärden/metoden för att komma till målet rätt?

Ja, Annelie kallade till trapphusträffar, där fick hyresgästerna skriva ner det som var bra och dåligt och sen jobbade varje trapphus efter sitt eget bestämmande. De var delaktiga i sitt boende.

3. Är relationen mellan åtgärden/metoden och de förväntade effekterna logiskt hållbara?

De hängde ihop.

Analys av genomförandet

4. Hur väl har projektet genomförts enligt dig?

Det har varit bra men som sagt för lite folk i projektet. Annelie är en arbetsmyra och ställer höga krav. Det har funkade bra med förenade krafter.

5. Vilket mottagande har projektet fått?

Jättebra i bostadsområdet men grannhusen längre bort tycker att vi har fått för mycket uppmärksamhet av Karlskronahem.

6. Har du tänkt på faktorer som har underlättat eller förhindrat genomförande av projektet?

Det har gått som vi har planerat. Lite motigt kanske när vi skulle vända oss till kommunen för bygglov till kolonilotter. Det tar lång tid med handläggning av sånt.

7. Har din egen erfarenhet eller enbart insats i projektet medan det pågick vägt in i utfallet?

Ja det har det faktiskt. Jag tycker att jag har varit en duktig kommunikatör. (*Tidningen kommer ut två gånger om året.*) Jag har bott utomlands och har förståelse för andra kulturer och människor och det har passat bra här.

8. Har ni uppnått ökad trygghet genom projektet?

Ja det har vi faktiskt. Brottsligheten och minskat och det har blivit lugnare med nattvandringen. Förr vågade man inte röra sig på kvällen på samma sätt.

9. Lever projektet kvar i någon form?

Ja, den lokala hyresgästföreningen har ju ärvt det som har varit. Trapphusträffar, tidningen, föreningsråd med tio till elva föreningar. Det är viktigt med spridning av information.

Intervju, mailsvar från Per Karlson, förvaltare på PBA Kungsmarken 2010-06-14

a) *Vad var din roll i projektet?*

Att företräda fastighetsägaren.

b) *Vad tyckte du om projektet?*

Bra.

c) *Var projektet lagom, för litet eller för stort?*

Lagom.

d) *Var det lätt, lagom, medelsvårt eller svårt att jobba i den typen av projekt?*

Jag har inte deltagit så mycket. Hyresgästföreningen i området med Annelie i spetsen har gjort det stora jobbet.

e) *Kan du tänka dig att fortsätta med brottsförebyggande projekt av något slag i ditt bostadsområde i framtiden?*

Ja.

Mål/medel analysfrågor

1. *Hur har du uppfattat målen för projektet, hur tolkar du målen och direktiven i projektet?*

Man ville uppnå ett lugnare och tryggare område.

2. *Var den valda åtgärden/metoden för att komma till målet rätt?*

Hyresgästerna känner ett större ansvar för området, och har lärt känna sina grannar bättre.

3. *Är relationen mellan åtgärden/metoden och de förväntade effekterna logiskt hållbara?*

Ja

Analys av genomförandet

4. *Hur väl har projektet genomförts enligt dig?*

Bra.

5. *Vilket mottagande har projektet fått?*

Positivt.

6. *Har du tänkt på faktorer som har underlättat eller förhindrat genomförande av projektet?*

Nej.

7. *Har din egen erfarenhet eller enbart insats i projektet medan det pågick vägt in i utfallet?*

Nej.

8. *Har ni uppnått ökad trygghet genom projektet?*

Ja.

9. *Lever projektet kvar i någon form?*

Ja. Nattvandringar görs varje helg. Det har fallit i från en del. Dom var 19 st. från början, nu är de 10-12 st. kvar som nattvandrare på helgerna.

Telefonintervju med Annelie Robertsson, projektledare på Hyresgästföreningen Karlskrona, 2010-06-21, kl 15.30

Övergripande frågor till de intervjuade

a) Vad var din roll i projektet?

Projektledare; ansvar för att skriva ihop projektplan med syfte, mål och aktiviteter samt genomföra och följa upp. Hjälpt till att organisera utbildningar för de personer som blivit valda i trapphusen, organisera allt i projektet, att hålla ihop det hela.

b) Vad tyckte du om projektet?

Det har varit resurskrävande men oerhört intressant och roligt att träffa hyresgästerna och se dem påverka sina områden. Förhandlat fram direktdemokrati i trappuppgångarna och förmedlat kompetens.

c) Var projektet lagom, för litet eller för stort?

Ganska lagom, man hade kunnat göra det större men då hade man behövt mer pengar.

d) Var det lätt, lagom, medelsvårt eller svårt att jobba i den typen av projekt?

Det har varit ganska lätt. Jag har gått ut med samma info till alla, jag har haft hjälp av hälsokommunikatörer som kunde nå ut till sina landsmän. Det har varit bra att ge information och inte pekpinnar till alla. Man har kommit med info utan att peka ut någon, det är värre att tillrättavisa. Vi har blivit väl mottagna av alla. Det är annorlunda att jobba förebyggande. Det har varit ett enkelt sätt att arbeta på. Grannsamverkan är en enkel princip att arbeta efter. Självklara saker. Det är mål för trapphusen som har varit lite mer arbete med, men också självklart med de visioner man satte upp (Botkyrka modellen).

e) Kan du tänka dig att fortsätta med brottsförebyggande projekt av något slag i andra bostadsområden i framtiden?

Ja, den metoden har gett ringar på vattnet och vi fortsätter i andra bostadsområden. Marieberg, Lyckeby i Karlskrona och Ronneby m.fl. står på tur. Tycker att det är ett jättebra sätt att jobba på.

Mål/medel analysfrågor

1. Hur har du uppfattat målen för projektet, hur tolkar du målen och direktiven i projektet?

Självklara och tydliga mål. Jag fick lite hjälp, Bengt och jag blev uppbyggda till BRÅ, för att diskutera målen och syften. Där fick vi mycket hjälp.

2. Var den valda åtgärden/metoden för att komma till målet rätt?

Ja det tycker jag. Det var det här sättet vi valde. Har inte funderat på att göra det på något annat sätt här. Men man måste utgå från varje område. Ansökan från BRÅ styrde också arbetsättet. Vi har jobbat i fem delprojekt och det har varit bra att det ingick i ett större projekt.

3. Är relationen mellan åtgärden/metoden och de förväntade effekterna logiskt hållbara?

När man startar en sådan sak så skapar man kanske mer oro, mer brott anmäls effekterna kanske kan bli fel. Polisens statistik har sagt sitt om att brotten har minskat och att den upplevda tryggheten har gett utslag dock inte Karlskronahems undersökningar (NKI), där har det visats att man är nöjd med bostadsområdet men inte att tryggheten har ökat.

Analys av genomförandet

4. Hur väl har projektet genomförts enligt dig?

Det har genomförts väl. Mer tid hade gett mer trappusträffar, inte bara en. Så det blev bara en. Men det skrev vi inte i målen heller. Vi bjöd in till återträffar för att följa upp det hela.

5. Vilket mottagande har projektet fått?

Bra mottagande tycker jag. Några trappuppgångar har inte fungerat. Min uppgift var att ringa upp någon som skulle i sin tur bjuda in sina grannar till träffar. Det fanns trapphus som var svåra, svårt att hitta initiativtagande hyresgäster. Men 75 % har sagt ja, 25 % fick man tjata på eller så fick de rekommendera något annat namn. Ibland har jag bjudit in med mitt eget namn till träffar. Trapphusen har haft svårt att se sig som en egen enhet som vill engagera sig. Jag har bara blivit dåligt bemött i en trappuppgång. Sen har jag fått väldigt stor hjälp av trapphusvärdar, lokala kontakter. Lokalkännedom är oerhört viktig i ett inledningsskede.

6. Har du tänkt på faktorer som har underlättat eller förhindrat genomförande av projektet?

Lokala företrädare, hälsokommunikatörerna (som överbygger kulturella skillnaderna, blir insläppta i familjen) har underlättat. Inga direkta hinder. Men det krävs engagemang, jag har jobbat väldigt mkt kvällar. Det blev ett och ett halvt år med massor av trappusträffar. Det har gått utöver min ordinarie tid, och kanske inte vem som helst som ställer upp på att möta vem som helst i en trappuppgång heller. När man arbetar med det här får man inte tycka att det här är pinsamt, att möta folk. Informationen vi förmedlade har blivit välmottagen.

7. Har din egen erfarenhet eller enbart insats i projektet medan det pågick vägt in i utfallet?

Jag har inte jobbat med det tidigare, inte i Grannsamverkan. Men som representant från Hyresgästföreningen, den (erfarenheten) har jag så den kan ha vägt in. Min envishet också och så har jag tyckt att det var viktigt att genomföra projektet och det har kunnat påverka utfallet. Men om jag blivit sjuk eller något annat hade hänt, det hade också kunnat påverka projektet.

8. Har ni uppnått ökad trygghet genom projektet?

Ja, om man tittar på polisens trygghetsmätning så ja.

9. Lever projektet kvar i någon form?

Det lever kvar på det viset att det är en del i mina arbetsuppgifter och jag ska fortsätta stötta kontaktpersonerna. Som organisation har Hyresgästföreningen tagit till sig metoden och arbetssättet, och vi förmedlar det vidare inom organisationen.

Effektmålsfrågor

Telefonintervju med Mats Trulsson, Blekinge Polisen samt brottsamordnare på Karlskrona kommun, 2010-06-17, 08.30

1. Vad hade du för roll i projektet?

Min roll var att förespråka brottsförebyggande åtgärder, saker man kan göra för att skapa trygghet, lära ut vad grannsamverkan kan göra. Närpolisen ställer upp med utbildning och involverar försäkringsbolag och brandkåren. Vi håller i trygghetsvandringar. Jag pratar också mycket med bostadsföretag innan projekteringen eller ombyggnationen av bostäder sätter igång så att man redan där i förstadiet tar hänsyn till brottsförebyggande åtgärder.

2. Vad tyckte du om projektet som helhet?

Projektet har fått bra genomslagskraft och det viktiga här var att det är de boende själva, hyresgästerna, Hyresgästföreningen, bostadsbolagen och andra som har engagerat sig och inte bara något som polisen har tryckt på. De ser vad som behöver göras med andra ögon.

3. Har du jobbat med sådana projekt tidigare?

Jag har jobbat med brottsförebyggande åtgärder under många år.

4. Utifrån din synvinkel hur tycker du att man uppnådde effektmålen med projektet på Kungsmarken, förutsatt att du visste vad dessa mål var? Kan du ge exempel på sådan förändring?

Ja det tycker jag verkligen, det har gett resultat. Antalet brott har minskat, de boende känner att det är bättre trots att man egentligen har gjort en liten insats från polisens sida. Polisen kommer dessutom att finnas kvar i det brottsförebyggande arbetet i fortsättningen. Resultatet av projektet syns också i trygghetsmätningar som vi genomför varje år. De säger i och för sig en sak och statistiken säger en sak, det får man tänka på.

Telefonintervju med Hind Wahab Abdul, f.d. hälsokommunikatör på Landstinget i Karlskrona, arbetar numera som projektarbetare på Hyresgästföreningen i Karlskrona, 2010-06-22, 09.00

1. Vad hade du för roll i projektet?

Jag var hälsokommunikatör på Landstinget från början, vi pratade med människor om folkhälsa, inkluderade dem i samhället, informerade om vården, hur den fungerar i Sverige och vad den finns till. I projektet kontaktade vi personer i trapphusen direkt, såg till att de fyllde i enkät, översatte åt dem, använde våra språkkunskaper för att nå fler människor. I enkäten tog vi reda på vad de tyckte om området, vad de vill utveckla området till, om de ville engagera sig och vad vi skulle börja med. Vi pratade också om att de boende skulle få chans att starta eget företag i bostadsområdet, om det fanns någon särskild efterfrågan.

2. Vad tyckte du om projektet som helhet?

Fantastisk effekt, stor utveckling när vi har tagit kontakt med personer i området, man kunde se att det blev bättre och bättre. Vi informerade om vad som gäller här i Sverige, rättigheter och skyldigheter i samhället. Sen kom integrationsaspekten på köpet. Det gällde att lyssna till människor, integrera på rätt sätt.

3. Har du jobbat med sådana projekt tidigare?

På kommunen har jag jobbat som projektledare men inte med grannsamverkan.

4. Utifrån din synvinkel hur tycker du att man uppnådde effektmålen med projektet på Kungsmarken, förutsatt att du visste vad dessa mål var? Kan du ge exempel på sådan förändring?

Det var inte mycket integration tidigare, bilden var negativ. Men den har ändrats till mycket mer positiv, media skriver annorlunda, mer föreningar som är engagerade. Olika aktiviteter har också knutit ihop människor. Jag kände till målen med projektet. Vi lyckades för att vi visste varför vi gjorde projektet och det var väl avgörande för att nå målen. Projektet är lämpligt att användas i andra städer. Man ska arbeta preventivt innan problemen kommer tycker jag.

Telefonintervju med Nadja Medic, f.d. hälsokommunikatör, 2010-06-22 kl 10.30

1. Vad hade du för roll i projektet?

Jag är utbildad ekonom och tidigare hälsokommunikatör på Landstinget. Vi har jobbat med förebyggande hälsoarbete som vävdes in i projektet. Vi har gett information från olika myndigheter som polis, länsförsäkringar, brandkåren och spred det vidare till hyresgäster, vi hade även utbildningar.

2. Vad tyckte du om projektet som helhet?

Jag tyckte själv att det var bra, att vi kunde sprida kunskap på det språk så att folk kunde förstå. Vi pratade om rättigheter och samtidigt om de skyldigheter man har. Exempelvis informerade vi om vikten av t.ex. ha hemförsäkring med mera liknande saker som kanske är självklara för svenskar.

3. Har du jobbat med sådana projekt tidigare?

Nej, men jag var engagerad i ideellt arbete tidigare.

4. Utifrån din synvinkel hur tycker du att man uppnådde effektmålen med projektet på Kungsmarken, förutsatt att du visste vad dessa mål var? Kan du ge exempel på sådan förändring?

Inte helt och hållet och på en gång, jag tror att målen har nåtts men det händer inte över natten. Det är en långsiktig process. Alla har kanske inte velat samarbeta med oss i projektet men den delen av människor är liten. Det var synd att man inte kunde ha fler träffar och fortsätta det arbetet med hyresgäster, det är en process som kan dö ut när projektet slutar.

Telefonintervju med Tomas Pettersson, Närpolisen Blekinge (Kungsmarken), 2010-06-23, kl 12.15

1. Vad hade du för roll i projektet?

Jag ansvarar för området Kungsmarken, närpolisen tar del av de problem som uppstår i området och åtgärdar dem så fort som möjligt. Huvudinriktningen är att prioritera ungdomsproblematiken, huvudsysselsättningen är ungdomar under 18 år. Det är grunden, men även andra problem löser vi. Jag var länken i det hela i grannsamverkans arbetet.

2. Vad tyckte du om projektet som helhet?

Helt ok, hon (projektledaren) har gjort ett jättebra jobb. Kungsmarken har varit ett problemområde, med det är det inte längre, det visar statistiken. Olika grupper i området jobbar förebyggande, det är därför det har blivit bra.

3. Har du jobbat med sådana projekt tidigare?

Jag har varit närpolis sen 1988, kan området och jobbat i mindre projekt men inte så vidlyftigt som denna gången.

4. Utifrån din synvinkel hur tycker du att man uppnådde effektmålen med projektet på Kungsmarken, förutsatt att du visste vad dessa mål var? Kan du ge exempel på sådan förändring?

Ja det är ju alla de här trapphusträffar, man kom närmare befolkningen genom att få den här personliga kontakten, man fick sanningsenliga åsikter från folk som bor i området. Det har inte bara varit att fylla i papper och kryssa i svar utan man har pratat personligen med folk. Jag tycker att man har uppnått målen med projektet för man har verkligen jobbat med dessa möten och uppföljningar. De som har deltagit har gjort det till hundra procent. De har jobbat mycket bra. Vet inte själv om målen är uppnådda till hundra procent men det (projektet) har gett resultat.

Utvidgande av projekt Grannsamverkansarbete Karlskrona

Diarienummer B3.3-0350/2008

SLUTRAPPORT MARIEBERG OCH KRONOTORP

2010-12-28

Av: Annelie Robertsson

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund.....	4
Syfte	4
Mål	4
<i>Effektmål.....</i>	<i>4</i>
<i>Processmål .....</i>	<i>4</i>
<i>Projektets målgrupp .....</i>	<i>5</i>
Projektstruktur och organisation	5
Projektorganisation.....	5
<i>Styrgrupp .....</i>	<i>5</i>
<i>Projektgrupp Marieberg.....</i>	<i>5</i>
<i>Projektgrupp Kronotorp.....</i>	<i>5</i>
<i>Projektledare .....</i>	<i>5</i>
<i>Projektarbetare .....</i>	<i>6</i>
<i>Områdes Brå .....</i>	<i>6</i>
Genomförande	6
Trapphusträffar och Grannsamverkan	6
<i>Aktiviteter Marieberg .....</i>	<i>6</i>
<i>Aktiviteter Kronotorp .....</i>	<i>8</i>
<i>Aktiviteter Övriga.....</i>	<i>9</i>
<i>Metod och material .....</i>	<i>9</i>
Ekonomisk redogörelse.....	10
<i>Förtydligande av ovanstående kostnader.....</i>	<i>10</i>
<i>Övriga finansiärer.....</i>	<i>11</i>
Resultatbeskrivning/måluppfyllelse.....	11
<i>Effektmål.....</i>	<i>11</i>
<i>Processmål .....</i>	<i>11</i>
Slutord	13
Bilagor ..	14

Handläggare

Annelie Robertsson

Datum

2010-12-28

Sammanfattning

Mycket tack vare ett stort intresse från Brå centralt kring grannsamverkan i flerbostadshus och projekt *Grannsamverkan i Kungsmarken* har dess metod och arbetssätt med trapphusträffar uppmärksammats och exporterats.

På Brås konferens Råd för framtiden den 4-5 oktober i Umeå föreläste projektledaren om hur medborgare blir aktörer, vid två seminarier om lokalt brottsförebyggande arbete från norr till söder, och hur viktig det är med delaktighet och engagemang för att människor ska känna sig trygga. Konferensen finns dokumenterad i skrift på brås startsidea..

Projekt *Grannsamverkan i Kungsmarken* uppmärksammades genom en nominering i den svenska brottsförebyggande ECPA tävlingen. Projektet fick ett hederspris med följande motivering ”*Projektet grannsamverkan i Kungsmarken får pris för att ha lyckats med den komplexa uppgiften att etablera grannsamverkan i flerfamiljshus med många olika etniska grupper, hög arbetslöshet och höga otrygghetstal*”.

Projektet har uppmärksammats både inom Hyresgästföreningens organisation i landet, inom Närpolisorganisationen i Blekinge och till andra bostadsbolag inom region sydost eftersom metoden är lätt att kopiera.

De outnyttjade medel som fanns kvar vid projektslut 2010-06-30 har möjliggjort ett utvidgande av projektet till två andra bostadsområden i Karlskrona, Marieberg och Kronotorp i Lyckeby, vilka denna slutrapport innefattar.

Processen ägs idag av Hyresgästföreningen Sydost, men med en organisation av ideella krafter som växer i takt med att allt fler bostadsområden genomför trapphusträffar med grannsamverkansstema, förs diskussioner i respektive bostadsbolags boinflytandekommittéer vem som fortsättningsvis bör äga processen.

Hyresgästföreningen kommer att finnas med i en central arbetsgrupp som tillsatts av Brå med uppgift att under 2011 arbeta vidare med bland annat utöka grannsamverkansparmen med ett kapitel avsett för boende i flerbostadshus.

Bakgrund

År 2008 sökte Hyresgästföreningen Småland-Blekinge ett ekonomiskt stöd om 141 000 kronor för projekt "Grannsamverkan i Kungsmarken som beviljades av BRÅ, se flik R.

Projektet har gett ringar på vattnet och fortsatt bland annat inom allmännyttans fastigheter i Karlskrona i samverkan med Hyresgästföreningen. Trapphusträffar med grannsamverkansinformation påbörjades i fyra trapphus under april och maj månad 2010 i bostadsområdet Marieberg.

Den 30 juni 2010 fanns 36 158 kronor i outnyttjade medel kvar från BRÅ. Varpå Hyresgästföreningen Sydost ansökte om en utvidgning av projektet under hösten 2010 till två andra bostadsområden i Karlskrona, Marieberg och Kronotorp i Lyckeby.

Dessutom har projektledaren genom en del av sin tjänst fortsatt stötta vissa grupper i Kungsmarken som byggts upp under projekttiden såsom grannsamverkansarbetet och kontaktombuden i trapphusen, föreningsrådet och koloniföreningen.

Syfte

Syftet med det fortsatta grannsamverkansarbetet var att tillvarata den metodkunskap som utvunnits och utvidga projektet till fler bostadsområden i allmännyttan i Karlskrona.

Mål

Effekt- och processmål är likvärdiga med de i projekt Grannsamverkan i Kungsmarken eftersom syftet var att tillvarata metodkunskapen.

Effektmål

Öka den upplevda tryggheten och engagemanget hos de boende i Marieberg och Kronotorp.

Processmål

Trapphuslistor sammanställs innehållande samtliga boende i Marieberg och Kronotorp.

Projektledare, förvaltare, projektarbetare och hyresgästföreningsrepresentanter rekommenderar och väljer ut initiativtagande hyresgäster.

Projektledare, projektarbetare kontakter de rekommenderade initiativtagande hyresgästerna.

De initiativtagande hyresgästerna bjuder in samtliga hyresgäster i trapphuset till en första träff.

En första trapphusträff genomförs i 17 trapphus i Marieberg och i 10 trapphus i Kronotorp.

Kontaktpersoner röstas fram av de boende i sina respektive trapphus.

Kontaktpersoner och nattvandrare erbjuds granssamverkansutbildning hos polis eller lokala BRÅ.

Kontaktpersoner och nattvandrare deltar i ovanstående granssamverkansutbildning.

Projektets målgrupp

Målgruppen för projektet har varit alla boende i Marieberg och Kronotorp.

Projektstruktur och organisation

Den 19 augusti beslutade Brå att förlänga projektiden för disponering av outnyttjade medel till och med 31 december 2010.

Granssamverkansarbetet i Marieberg och Lyckeby har pågått under tiden 2010-03-01—2010-12-20.

Projektorganisation

Det fortsatta granssamverkansarbetet och trapphusträffarna inom allmännyttans fastigheter i Karlskrona har övergått till ordinarie boinflytandeverksamhet och följs upp i boinflytandekommittén fyra gånger/år.

Styrgrupp

Boinflytandekommittén i Karlskrona

Per Myrbeck	AB Karlskronahem, vd
Börje Dovstad	AB Karlskronahem, ordförande
Lynn Larsson	Hyresgästföreningen Karlskrona, ordförande
Kerstin Johansson	Lh Månkristallen, ordförande
Bo Jönsson	Lh Marieberg, ordförande
Hans Mårdh	Klubb Kvarnhöjden, Lyckeby, samordnare
Magnus Björnstedt	Hyresgästföreningen Sydost, förhandlare
Annelie Robertsson	Hyresgästföreningen Sydost, projektledare

Projektgrupp Marieberg

Bo Jönsson	lh Marieberg, ordförande
Salmato (Salma) Haitaeva	Hyresgäst Marieberg
Hind Abdul Wahab	Hyresgästföreningen Sydost, projektarbetare
Annelie Robertsson	Hyresgästföreningen Sydost, projektledare

Projektgrupp Kronotorp

Ingela Wallin-Persson	lh Kronotorp, samordare
Britt Hillborg	Hyresgäst Kronotorp
Laila Olander	Hyresgäst Marieberg
Hind Abdul Wahab	Hyresgästföreningen Sydost, projektarbetare
Annelie Robertsson	Hyresgästföreningen Sydost, projektledare

Projektledare

Annelie Robertsson	Hyresgästföreningen Sydost
--------------------	----------------------------

Projektarbetare

Hind Abdul Wahab

Hyresgästföreningen Sydost

Områdes Brå

I Lokala Brottsförebyggande rådets handlingsplan i Karlskrona för tiden 2007-2010 var målsättningen att initiera lokalt områdesarbete och starta ytterligare tre områdes BRÅ under perioden.

Mellanstadens Områdes Brå

Ett områdes Brå i Mellanstaden startade i mars 2007 med syfte att långsiktigt minska kriminalitet och missbruk samt underlätta integration för dem som bor och verkar i Mellanstaden. En åtgärdsplan har tagits fram, som följs upp kontinuerligt, och en av 15 åtgärder var att utveckla grannsamverkan. Mellanstadens Områdes Brå träffas varannan månad, men många har daglig kontakt.

Framförallt har representanter från fältgrupp, närpolis och förvaltare från Karlskronahem, som även ingår i Mellanstadens Områdes Brå, arbetat operativt med dokumentationen från trapphusträffarna i Marieberg, se bilaga flik IJ.

Lyckeby Områdes Brå

Ett områdes Brå i Lyckeby startade hösten 2008 med samma syfte som områdes Brå i Mellanstaden. Representanterna från socialens fältgrupp, närpolis och förvaltare från Karlskronahem har arbetat operativt med dokumentationen från trapphusträffarna i Kronotorp, se bilaga flik CD.

Genomförande

Trapphusträffar och Grannsamverkan

Aktiviteter Marieberg

- Under tiden 1 mars till 30 mars 2010 sammanställdes **54 trapphuslistor** av praktikant Salmato (Salma) Haitaeva. Dessa har fungerat som underlag vid planeringsmötet den 26 mars samt för projektarbetare Hind Abdul Wahab, projektledare Annelie Robertsson och initiativtagande hyresgäst Bosse Jönsson inför kommande trapphusträffar.
- **17 trapphusträffar** i 19 fastigheter med totalt 83 trappuppgångar har genomförts under projektiden.
Grannarna har infunnit sig i trapphusen med något att sitta på (pall, köksstol, rullator, filtar) eller i möbelrum eller fritidslokal. Projektledare/projektarbetare har informerat hyresgästerna om grannsamverkan, hur man kan hjälpas åt i trappen med enkla saker och tips. Att trygghet handlar mycket om att veta vem som bor i trappen, våga fråga de människor som vistas i trappen, men som man inte känner igen, att många vakande ögon är bättre än två. På trapphusträffarna har allt från 0-16 hyresgäster medverkat. Aldern har varit skiftande och såväl,

barn, ungdomar, vuxna, kvinnor och män har kommit till tals. Förutom grannsamverkansmaterialet har projektledare/projektarbetare låtit de boende diskutera och komma med förslag på post-it-lappar (en mindre framtidsverkstad/brainstorming) vad de vill förändra, förbättra eller utveckla i trapphuset, på gården eller Marieberg rent generellt. I de fall de inte ville skriva själv har projektledare/projektarbetare skrivit ner hyresgästernas synpunkter.

Detta har dokumenterats av projektledare/projektarbetare, se bilaga flik IJ. Dokumentationen har förmedlats direkt till fältgruppen, närpolis och förvaltaren. Rena felanmälningar har åtgärdats direkt, fältgruppen och närpolisen har kunnat agera i de fall där de ansett att de bör ingripa. I övrigt har nämnda parter fått kännedom om viss problematik som man inte tidigare känt till. Problematiken och önskemålen har i vissa fall varit likartade. Många goda idéer och förslag har kommit fram.

Målen i trapphusen se bilaga flik M, som är lika för alla trapphus (Botkyrkamodellen) har ofta skapat diskussioner, varpå framtidsverkstad/brainstorming har varit en utmärkt metod att fånga upp alla tips, idéer eller problem som hyresgästerna påtalat. Det har inte varit självklart att alla som medverkat har skriver på målen. I genomsnitt är det mindre än hälften. En del äldre personer är rädda för att skriva på. Även många av våra nysvenskar avstår från att skriva på målen.

Uppföljningsrapport Marieberg, flik H

- ✓ 32 kontaktpersoner har valts och organiserat sig genom att starta grannsamverkan i sitt trapphus under projektiden.
- ✓ Samtliga kontaktpersoner och förvaltare har erbjudits utbildning i grannsamverkan av polis, räddningstjänst och försäkringsbolag vid två tillfällen. 21 kontaktpersoner av 32 inbjudna (65 %) har medverkat.
- ✓ Eftersom polis, förvaltare och fältgrupp hade förhinder att medverka den 9 december erbjöds kontaktpersoner och nattvandrare en ny träff den 14 december. 15 kontaktpersoner och 4 nattvandrare medverkade. Dessutom valdes en samordnare/huvudkontaktombud för grannsamverkansarbetet i Marieberg.
- ✓ Detta huvudkontaktombud har kallat till en uppstartsträff den 11 januari för att diskutera kontaktpersonerna och nattvandrarernas uppdrag och uppgift.
- ✓ En workshop för kontaktpersonerna är inplanerad i februari 2011 med syfte att arbeta vidare med de idéer och tankar som kom fram vid deras trapphusträffar. Representanter från Karlskronahem, Hyresgästföreningen, studieförbund, socialens fältgrupp, närpolis, HS Städ samt Samhall kommer att hjälpa kontaktpersonerna att prioritera och bocka av vad som gjorts, vad som står på tur och vad som är viktigt att göra.

Aktiviteter Kronotorp

- Ett planeringsmöte i AB Karlskronahems fastigheter gällande metod och material för grannsamverkan genomfördes den 11 augusti tillsammans med boende, representanter från lokal hyresgästförening, projektledare och projektarbetare. Här rekommenderades och föreslogs **17 initiativtagande hyresgäster**. Projektledare/projektarbetare kontaktade de 17 föreslagna hyresgästerna. Talat om att de är rekommenderade och föreslagna och av vem och förklarar sitt ärende. Datum, tid och plats har bokats in för trapphusträffarna. Därefter har projektledare/projektarbete informerat om grannsamverkan, syftet med trapphusträffen samt lämnat eller skickat över inbjudningskort, se bilaga flik N. I mer än hälften av fallen har den föreslagna initiativtagande hyresgästen nekat eller ringt och lämnat återbud.
7 initiativtagande hyresgäster, av minst 30 samtal, har knackat dörr i sitt trapphus och bjudit in till trapphusträffar i trappens lekrum, cykelrum, mangelrum eller fritidslokal.
- **9 trapphusträffar** i 10 fastigheter med 43 trappuppgångar har genomförts i Kronotorp under hösten 2010. På trapphusträffarna har allt från 2-14 hyresgäster medverkat. Förutom grannsamverkansmaterialet har projektledare/projektarbetare låtit de boende diskutera och komma med förslag på post-it-lappar (framtidswerkstad/brainstorming) vad de vill förändra, förbättra eller utveckla i trapphuset, på gården eller i Kronotorp rent generellt. I de fall hyresgästerna inte ville skriva själv, skrev projektledare/projektarbetare ner hyresgästernas synpunkter. Detta har dokumenterats av projektledare/projektarbetare, se bilaga flik CD. Dokumentationen har förmedlats direkt till fältgruppen, närpolis och förvaltaren. Målen i trapphusen se bilaga flik F, som är lika för alla trapphus (Botkyrkamodellen) har ofta skapat diskussioner, varpå framtidswerkstad/brainstorming har varit en utmärkt metod att fånga upp alla tips, idéer eller problem som hyresgästerna påtalat

Uppföljningsrapport Kronotorp, flik B

- ✓ 10 kontaktpersoner har valts och organiserat sig genom att starta grannsamverkan i sitt trapphus under projekttiden, se bilaga flik E.
- ✓ Samtliga kontaktpersoner och förvaltare har erbjudits utbildning i grannsamverkan av polis, räddningstjänst och försäkringsbolag den 6 december. 9 kontaktpersoner av 10 inbjudna (90 %) medverkade.
- ✓ Karlskronahems förvaltare har affischerat i 10 fastigheter med kontaktpersonernas namn och adress om grannsamverkan mot brott i december.
- ✓ En workshop för kontaktpersonerna är inplanerad i februari 2011 med syfte att arbeta vidare med de idéer och tankar som kom fram vid deras trapphusträffar. Representanter från Karlskronahem, Hyresgästföreningen, studieförbund, socialens fältgrupp, närpolis, HS Ståd samt Samhall kommer att hjälpa kontaktpersonerna att prioritera och

bocka av vad som gjorts, vad som står på tur och vad som är viktigt att göra.

Aktiviteter Övriga

- Mellanstadens områdes Brå, träff 3 juni
- Studiebesök i Kungsmarken (beslutades på Brås nätverksträff 22/4) från Vimmerby, 27 juni
- Återträff kontaktombud i Kungsmarken, 26 augusti
- Mellanstadens områdes Brå, träff 27 september
- Brå konferens, Råd för framtiden i Umeå, föreläsare vid seminarium om lokalt brottsförebyggande arbete från norr till söder, 4-5 oktober
- Projekt *Grannsamverkan i Kungsmarken* nomineras till den svenska brottsförebyggande ECPA tävlingen och fick hederspris, 4-5 oktober
- Mellanstadens områdes Brå, träff 8 november
- Workshop Grannsamverkan, Brå Stockholm 11-12 november
- Utmärkning och placering av 15 grannsamverkansskyltar utomhus i Kungsmarken i samverkan med närpolis, kontaktpersoner, nattvandrare och förvaltare, 2 december
- Fortsatt utveckling av uppdraget exempelvis Hallstahammarmodellen med sms-tjänst och massmejl, 6 och 17 december
- Fortsatta diskussioner kring ägare av process samt utveckling av uppdraget, 9 och 13 december
- Uppdatering av listor, komplettering och val av nya kontaktombud i Kungsmarken, totalt 47 kontaktpersoner, kontinuerligt
- Exportering av metod, arbetssätt och material till Hyresgästföreningen Region Mitt, fått informationen via Brås hemsida, telefonkonferens Helle Hellmér, 7 och 17 december
- Utdelning av julhälsning och chokladkartong till totalt 111 kontaktpersoner och nattvandrare, 17-23 december

Metod och material

Det material som använts på trapphusträffarna är i huvudsak broschyren om grannsamverkan på 10 språk från SSF samt tipslappar som kopierats från Grannsamverkanspärmen.

Under utbildningstillfällena har varje kontaktperson erhållit en grannsamverkanspärm, idéskrift 6 - Grannsamverkan från Brå samt eget material från föreläsarna.

Skyltar från SSF har satts upp i trapphusens anslagstavlor med kontaktpersonernas namn, lägenhetsnummer eller adress. Detta görs när alla hyresgäster i sina respektive trapphus har fått information, broschyr och träffat sin kontaktperson.

Under december månad har närpolis, lokala hyresgästföreträdare, kontaktperson, nattvandrare och bostadsbolag märkt ut 15 platser där grannsamverkansskyltar från SSF kommer att placeras i Kungsmarken. Karlskronahems personal monterar skyltarna i första hand runt befintliga stol-

par eller väggar/gavel på fastighet eller träd. I andra hand genom egna stolpar. Skyltarna kommer att förses med fäste samt lämnas iväg för inplastning alternativt inramning.

Ekonomisk redogörelse

42747 kronor har förbrukats under tiden 2010-03-01—2010-12-20, se verifikationer och huvudboksutdrag från Jeeves under flik O och tabell nedan.

Outnyttjande medel från Brå var 36158 kronor, vilket innebär ett underskott på 6589 kronor i utgående balans 2010-12-31.

Grannsamverkan i Marieberg och Kronotorp Aktiviteter/Insatser	2010
26 trapphusträffar	3221
Grannsamverkansmaterial, litteratur, kopieringskostnader	29997
Utbildning, kontaktpersoner	854
Återträff, kontaktpersoner Kungsmarken	472
Metod- och nätverksträffar	2664
Tolkkostnader/kommunikatörer, uppsökande verksamhet	0
Utvärdering	0
Övrigt, uppmuntran 111 kontaktpersoner/nattvandrare	5539
Totalt	42747

Förtydligande av ovanstående kostnader

- Trapphusträffarna avser kostnader för fika
- SSF ska tillhandahålla kostnadsfri broschyr på 10-språk, men pga revidering har det inte gått att beställa broschyren under hela 2010. Hyresgästföreningen har fått trycka upp den själv för utdelning till samtliga hyresgäster i Marieberg, Kronotorp och nyinflyttade i Kungsmarken. Litteratur avser 50 exemplar av Brå skrift om Grannsamverkan till kontaktpersonerna.
- Metod- och nätverksträff avser workshop 11-12 november i Stockholm, fikakostnader för en återträff med kontaktpersonerna i Kungsmarken samt fikakostnader vid ett studiebesök från Vimmerby kommun.
- Övrigt avser uppmuntran i form av en julhälsning och chokladkartong till 111 kontaktpersoner/nattvandrare. Denna kostnad på 5539 kronor finns inte med inom ramen för det som den ursprungliga ansökan avsåg, men är en del av underskottet på 6589 kronor. Kostnaden är godkänd av styrgruppen och underskottet kommer att belasta respektive boinflytandekomite.

Övriga finansiärer

Personalkostnaderna för grannsamverkansarbetet och trapphusträffarna uppgår till ca 150000 kronor och motsvarar en 25 % tjänst hos Hyresgästföreningen Sydost. En trapphusträff genomförs i genomsnitt på 2 timmar, men med för- och efterarbete tar varje trapphusträff minst 8 timmar. Projektarbetare Hind Abdul Wahab har genomfört de flesta trapphusträffarna. Projektledare Annelie Robertsson har i huvudsak planerat och organiserat grannsamverkansarbetet och dess utbildningar samt fungerat vid olika tillfällen som föreläsare och rådgivare kring trapphusträffar och grannsamverkan i flerbostadshus.

Karlskronahem har tillhandahållit kostnadsfria lokaler för utbildningsträffar, workshops och uppföljningsträffar. Karlskronahems lokal fungerar även som projektkontor. Kostnaden för lokalerna har uppskattats till 25700 kronor/helår.

Övriga föreläsare samt personer som ingår i referensgrupper eller nätverk ingår arbetstiden i deras ordinarie tjänster eller har ställt upp ideellt.

Resultatbeskrivning/måluppfyllelse

Effektmål

Effekten av trygghetsarbetet i Marieberg och Lyckeby går inte att räkna in i polisens årliga trygghetsundersökning om den upplevda tryggheten. Ny undersökning genomförs 2011.

Effekten av trygghetsarbetet i Marieberg och Lyckeby kommer att mätas 2011 i Karlskronahems undersökning med bland annat frågan om den upplevda tryggheten *"jag känner mig trygg i mitt bostadsområde"*. Tidigare undersökningar genomfördes 2007 och 2009.

Processmål

- **54 trapphuslistor** har sammanställts i Marieberg, **0 trapphuslistor** i Kronotorp.¹
- **1 initiativtagande hyresgäst**² valdes ut i Marieberg på rekommendation av projektgruppen i Marieberg. **17 initiativtagande hyresgäster** valdes ut i Kronotorp på rekommendation av projektgruppen i Kronotorp varav **7 initiativtagande hyresgäster**³ har bjudit in.
- **17 trapphusträffar** har genomförts i 19 fastigheter i Marieberg. **9 trapphusträffar**⁴ har genomförts i 10 fastigheter i Kronotorp.

¹ Saknades resurser att sammanställa trapphuslistor i Kronotorp varpå detta prioriterades bort.

² Bosse Jönsson, som är Mariebergs egen hustomte och känd av alla, erbjöd sig att bjuda in och medverka vid alla trapphusträffarna.

³ Finns en viss misstänksamhet i Kronotorp mot allt nytt, annorlunda och främmande varpå endast 41 % av de rekommenderade tackade ja

⁴ Skulle vara 10 trapphusträffar, men av misstag bjöd initiativtagande hyresgäst på Kronotorpsvägen 3 även in hyresgästerna på Kronotorpsvägen 1 till sin träff.

- **32 nya kontaktpersoner** i Marieberg har röstats fram av de boende i sina respektive trapphus. **11 nya kontaktpersoner** i Kronotorp har röstats fram av de boende och 10⁵ har organiserat sig.
- 6 personer i Marieberg vill nattvandera och kommer att bjudas in av Karlskronahem som ansvarar för nattvandrarerna i sina fastigheter.
- 32 kontaktpersoner i Marieberg har **erbjudits grannsamverkansutbildning** vid två tillfällen hos polis, räddningstjänst och försäkringsbolag och **21 kontaktpersoner har deltagit, 3 nattvandrare och 4 övriga hyresgäster**. 11 kontaktpersoner i Kronotorp, 1 representant från projektgruppen samt Karlskronahems förvaltare har **erbjudits grannsamverkansutbildning** hos polis, räddningstjänst och försäkringsbolag och **9 kontaktpersoner har deltagit samt övriga 2 inbjudna**.
- Projektledaren har föreläst vid en av BRÅ anordnad konferens Råd för framtiden i Umeå **den 4-5 oktober**.
- Projektledaren har medverkat vid en av BRÅ anordnad **workshop den 11-12 november 2010**.

Avvikelser från måluppfyllelsen har förtydligats vid respektive mål genom en fotnot.

---

⁵ 1 kontaktperson i Kronotorp har flyttat

Slutord

Trapphuset är bästa mötesplatsen, där träffar du flest hyresgäster och grannar. Trots att det påtalas vid varje planeringsmöte är det inte alltid möjligt att genomföra trappusträffar. Både i Marieberg och Kronotorps fall är bostadshusens entréer och trapphus ombyggda och kompletterade med hiss, vilket gör trapphusen väldigt små. Många av fastigheterna har också flera trappuppgångar t ex A-D, vilket innebär att de hyresgäster som inte hade tänkt komma, väljer en annan väg in/ut och förblir anonyma.

Totalt finns det 97 kontaktpersoner i tre olika bostadsbolag och 27 nattvandrare som står under Hyresgästföreningens organisation. 47 kontaktpersoner finns i Kungsmarken (30+17), 11+1 i Kronotorp, 32 i Marieberg samt 6 på Älgbacken i Ronneby. 17 personer nattvandrare för PBA i Kungsmarken, 6 i Marieberg, eventuellt 1 i Kronotorp och 4 på Älgbacken i Ronneby. Några av nattvandrarna är även kontaktpersoner.

Karlskronahem har märkt stora fördelar med främst nätverket med polis, fältgrupp, skola, fritidsgård, föreningsråd, kyrka med flera. Grannsamverkansarbetet har fallit väl ut och diskussioner förs om kontaktombudens fortsatta utveckling av uppdraget samt ägaren av processen. Denna diskussion pågår även hos AB Ronnebyhus.

Närpolisen i Ronneby och Karlskrona tycker utveckling av kontaktpersonernas uppdrag med hjälp av dagens teknik och snabb kommunikation med sms-tjänst och massmejl är intressant och Hallstahammarmodellen har vidarebefordrats till Näpo cheferna i Blekinge län samt till inspektör Ulf Melander som har polismyndighetens uppdrag att utveckla arbetet mot bostadsinbrott.

I Karlskrona kommer arbetet med grannsamverkan och trappusträffar att fortsätta under 2011 i allmännyttan i Karlskrona. Nytt bostadsområde blir förmodligen Galgamarken.

Även i Ronneby kommer arbetet med grannsamverkan och trappusträffar att fortsätta 2011 inom allmännyttan. Nytt bostadsområde blir Hjorthöjden.

Representanter från styrelsen i Hyresgästföreningen Karlskrona är intresserade att medverka vid 2011 års trappusträffar i utbildningssyfte. Tanken är att de som vill av hyresgästföreningens förtroendemannakår själva kunna genomföra trappusträffar med grannsamverkan i sina eller andras trapphus, såväl privatägda som allmännyttiga hyreshus.

Bilagor

Bilaga 1 – Uppföljningsrapport Kronotorp	Flik B
Bilaga 2 – Trapphusdokumentation Kronotorp	Flik CD
Bilaga 3 – Kontaktombud Kronotorp	Flik E
Bilaga 4 – Mål för trapphus Kronotorp	Flik F
Bilaga 5 – Utbildning Kronotorp	Flik G
Bilaga 6 – Uppföljningsrapport Marieberg	Flik H
Bilaga 7 – Trapphusdokumentation Marieberg	Flik IJ
Bilaga 8 – Kontaktombud, nattvandrare Marieberg	Flik K
Bilaga 9 – Utbildning Marieberg	Flik L
Bilaga 10 – Mål för trapphusen Marieberg	Flik M
Bilaga 11 – Inbjudan till trappusträff	Flik N
Bilaga 12 – Ekonomi	Flik O
Bilaga 13 – Slutrapport Grannsamverkan i Kungsmarken	Flik R